NÁMSGÖGN.IS · FRAMHALDSSKÓLI

Dansk i hverdagen

uddannelse og arbejde

Framhaldsskóli

Svona notarðu bókina

Í bókinni eru átta kaflar um daglegt líf, nám og vinnu. Aftast er Sprogværktøj: orð og orðasambönd í báðar áttir, málverkfæri, æfingar og yfirlit yfir hlustunarefni.

Hver kafli hefur sinn lit og sinn flipa á jaðri síðunnar.

KAFLAR 1–8 **SPROGVÆRKTØJ**

★ **Ég get fundið mikilvægar upplýsingar í skilaboðum.**

Markmið. Það sem þú getur gert í lok kaflans.

> Den første dag skal vi lære hinanden at kende og vælge et emne til et kort lydinterview.

Danskur texti. Lestu textann. Leiðbeiningar og spurningar eru á íslensku.

HLUSTUN **S1-C01-A01** Hlustaðu fyrst án þess að skrifa.

Hlustun. Kennarinn spilar upptöku eða les handritið sem ber sama auðkenni.

MAJA

Vi mødes halv ni.

SARA

Så mødes vi klokken otte tredive. Er det rigtigt?

Samtal. Lesið saman og skiptist á hlutverkum.

Aa ORÐ TIL HJÁLPAR

en kontaktperson – tengiliður
et fællesrum – sameiginlegt rými
en makker – samstarfsfélagi
at være i tvivl – að vera óviss

Orð til hjálpar. Dönsk orð og merking þeirra á íslensku.

Hej Niels. Jeg vil gerne komme til fotoværkstedet på onsdag. Skal jeg tilmelde mig på forhånd? Hilsen Sara.

Skilaboð. Skilaboð og tilkynningar á dönsku sem þú lest og svarar.

1. Hvem kan hjælpe, hvis du kommer senere end klokken ni?
2. Skal du have din egen computer med?

Verkefni. Skrifaðu svörin í stílabók eða á blað.

STUÐNINGUR EF ÞÚ ÞARFT *Kan du gentage tidspunktet? / Mener du indgang A? / Tak, så ved jeg det.*

Stuðningur. Setningar sem þú mátt nota þegar þú talar eða skrifar.

Efnisyfirlit

KAFLAR 1–8

1 **En ny hverdag** — Nýr hversdagur 4

2 **Hvad vil jeg lære?** — Hvað vil ég læra? 9

3 **Et sted at bo** — Staður til að búa á 15

4 **På vej, når planen ændrer sig** — Á ferð þegar áætlunin breytist 20

5 **Det kan jeg bidrage med** — Þetta get ég lagt af mörkum 25

6 **Vi løser opgaven sammen** — Við leysum verkefnið saman 31

7 **Når noget ikke passer** — Þegar eitthvað stemmir ekki 36

8 **Klar til næste skridt** — Tilbúin í næsta skref 41

SPROGVÆRKTØJ Viðaukar A–E

A **Orð í samhengi** — Danska → íslenska 46

B **Hvað vil ég segja?** — Íslenska → danska 50

C **Sprog, du kan bruge** — Málverkfæri 55

D **Prøv selv** — Æfðu og notaðu 60

E **Hlustun** — Auðkenni og hjálp 63

1

1. KAFLI Dansk i hverdagen

En ny hverdag

Nýr hversdagur

1

Þú tekur þátt í verkefnaviku með dönskum jafnöldrum. Þið eigið að búa til stutt hljóðviðtal um daglegt líf og þú hefur ekki hitt hópinn áður.

★ Det skal vi kunne

Ég get fundið mikilvægar upplýsingar í skilaboðum, útskýrt breytingu fyrir félaga, spurt á dönsku um það sem vantar og staðfest hvar og hvenær við hittumst. Ég get skrifað stutt svar sem hjálpar viðtakandanum að skipuleggja næsta skref.

Í ÞESSUM KAFLA

1 Før du begynder 4
2 Læs for at finde det vigtigste 5
3 Lyt: Der er en ændring 6
4 Sig det tydeligt 6
5 Fra islandske noter til en dansk besked 7
6 Tal sammen: Find en løsning 8
7 En ny besked — prøv selv 8
8 Se tilbage, og vælg næste skridt 8

Fiktiv skole · skitse, ikke målfast

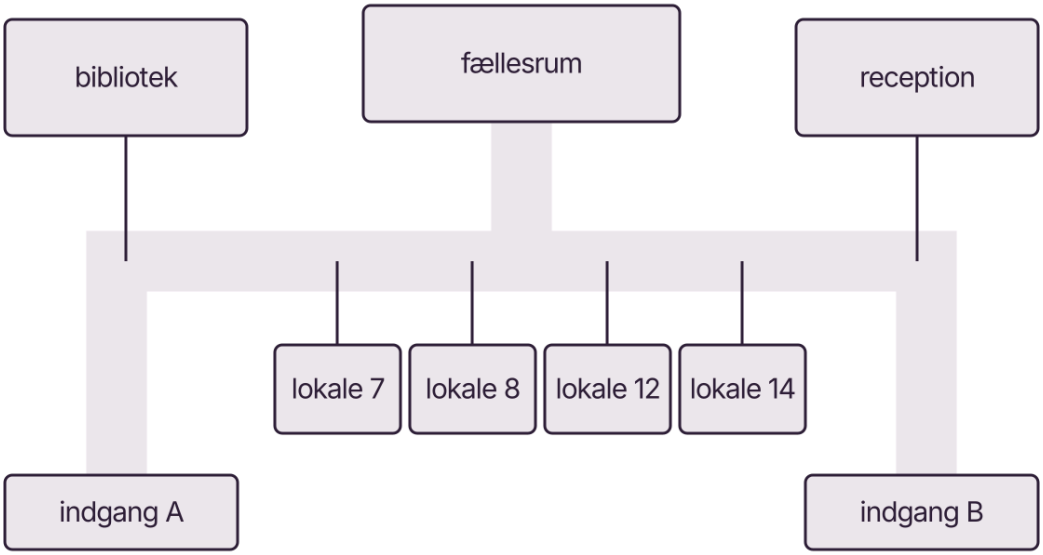

Kortet viser ikke, hvilke rum der er ledige.

Myndin í orðum: Inngangar A og B liggja að sama gangi. Við ganginn eru **bibliotek** (bókasafn), **fællesrum** (sameiginlegt rými), **reception** (móttaka) og **lokale 7, 8, 12 og 14** (kennslustofur). Finndu **indgang A** og **indgang B** og nefndu rýmin á dönsku fyrir félaga þínum.

1 Før du begynder

Hvad ved vi?

Skrifaðu tvær spurningar á dönsku sem þú gætir þurft að spyrja fyrsta morguninn. Prófaðu fyrst án orðasafns. Berðu aðra spurninguna upp við félaga þinn og hlustaðu á svarið. Ef hann veit það ekki má hann segja það.

Hvad ved vi? Hvad mangler vi at vide?

Geymdu spurningarnar. Þú skoðar þær aftur í lok kaflans.

2 Læs for at finde det vigtigste

D1 Velkomstbesked, sendt fredag

Hej og velkommen til vores projektuge!

Jeg hedder Maja og er kontaktperson for gruppen. På mandag mødes vi klokken 9.00 i fællesrummet. Brug indgang A. Jeg står ved indgangen fra klokken 8.45 og viser jer vej. Hvis I kommer senere, kan I spørge efter mig i receptionen.

Den første dag skal vi lære hinanden at kende og vælge et emne til et kort lydinterview. I skal arbejde to og to, men I behøver ikke kende jeres makker på forhånd. Vi sætter parrene sammen på dagen. I må gerne have idéer med, men I skal ikke forberede et færdigt interview hjemmefra.

Tag noget at skrive med. I må gerne tage en computer med, men det er ikke nødvendigt. Vi har computere, som I kan låne. Fra klokken 12.00 til 12.30 holder vi frokostpause. I kan tage mad med eller købe noget i caféen. Dagen slutter klokken 14.00.

Hvis der er noget i beskeden, I ikke forstår, må I gerne spørge. Det er bedre at spørge én gang for meget end at gå rundt og være i tvivl.

Vi glæder os til at møde jer!

Maja

Orð til hjálpar:

Danska	Íslenska í þessu samhengi
en kontaktperson	tengiliður
et fællesrum	sameiginlegt rými
en indgang	inngangur
en makker	samstarfsfélagi
at låne	að fá að láni
at være i tvivl	að vera óviss

P01 · Find oplysningerne

Svaraðu stutt á dönsku eða með lykilorðum. Bentu á setninguna í D1 sem styður svarið.

1. Hvem kan hjælpe, hvis du kommer senere end klokken ni?
2. Skal du have din egen computer med?
3. Skal interviewet være færdigt, før du kommer?
4. Hvor længe varer frokostpausen?
5. Hvad kan du gøre, hvis du ikke forstår en besked?

P02 · Står det i teksten?

Merktu hverja fullyrðingu **står i teksten**, **stemmer ikke med teksten** eða **ved vi ikke**. Útskýrðu eitt svar fyrir félaga á dönsku.

- Alle deltagere skal kende deres makker på forhånd.
- Man kan låne en computer.
- Caféen sælger vegetarisk mad.
- Man må gerne have idéer med.

Þú getur sagt: **Det ved vi ikke. Beskeden siger kun, at …**

3 Lyt: Der er en ændring

Kennari les eða spilar talskilaboðin S1-C01-A01 (talebesked, søndag kl. 18).

P03 · Første gang

Hvers vegna sendir Maja ný skilaboð? Skrifaðu eitt aðalatriði.

P04 · Anden gang

Fylltu út töfluna með því sem þú heyrir. Ekki giska á það sem vantar.

Atriði	Upplýsingar úr nýju skilaboðunum
Dagur	
Tími	
Rými	
Inngangur	
Eitt atriði sem stendur óbreytt	

Hvad ændrer sig?

Berðu P04-svörin saman við D1 og merktu hvað breyttist.

Atriði	Før (D1)	Nu (A01)	Ændret? ja/nej
Tími			
Rými			
Inngangur			

Heyrðirðu ekki tímann? Biddu um endurtekningu: **Kan du gentage tidspunktet?**

P05 · Forklar det på islandsk

Félagi þinn las föstudagsskilaboðin en heyrði ekki nýju skilaboðin. Útskýrðu fyrir honum á íslensku, í 30–60 orðum eða munnlega, hvað hann þarf að gera núna og hvað stendur óbreytt. Veldu upplýsingarnar sem hann þarf til að mæta á réttan stað á réttum tíma. Ekki þýða hvert orð.

4 Sig det tydeligt

Halv tre er hálfþrjú, kl. 14.30, alveg eins og á íslensku. **Kvart over fire** er korter yfir fjögur, kl. 16.15. Hlustaðu eftir öllu orðasambandinu, ekki aðeins tölunni.

P06 · Sig og bekræft

A les tímana á A-lista upphátt. B lítur ekki á listann, skrifar tímana með tölustöfum og les þá til baka eins og í dæminu. Skiptið svo um hlutverk með B-lista. Á A-lista eru allir tímarnir fyrir hádegi; á B-lista eru fyrstu tveir fyrir hádegi og síðustu tveir eftir hádegi.

A-listi

- klokken otte
- halv ni
- kvart over ni
- halv elleve

B-listi

- klokken ti
- halv tolv
- kvart over to
- halv fire

A

Vi mødes halv ni.

B

Så mødes vi klokken otte tredive. Er det rigtigt?

A

Ja, det er rigtigt.

Setningar sem hjálpa

Danska	Íslensk merking
Hvor skal vi mødes?	Hvar eigum við að hittast?
Er det stadig klokken ni?	Er það enn klukkan níu?
Jeg er ikke sikker på tidspunktet.	Ég er ekki viss um tímann.
Mener du indgang A?	Áttu við inngang A?
Kan du sige det på en anden måde?	Geturðu orðað það öðruvísi?
Så mødes vi ved indgangen.	Þá hittumst við við innganginn.

Sögnin er annar liður

Vi mødes ved indgangen på tirsdag.

På tirsdag mødes vi ved indgangen.

Þegar tímaliður stendur fremst kemur persónubeygða sögnin næst og frumlagið á eftir henni: **På tirsdag | mødes | vi …** Í dönskum aðalsetningum er sögnin annar liður, eins og í íslensku: *Á þriðjudaginn | hittumst | við.*

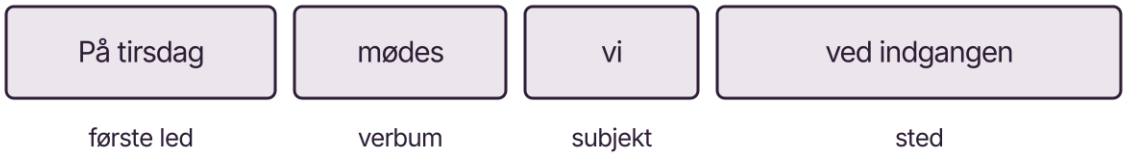

Flyt et led. Behold verbet på anden plads.

P07 · Byt om på begyndelsen

Byrjaðu á feitletruðu orðunum og haltu merkingunni.

1. Vi arbejder i grupper **på onsdag**.
2. Jeg tager bussen **om morgenen**.
3. Vi spiser frokost **klokken tolv**.
4. Jeg kommer ikke **på fredag**.

Skrifaðu svo eigin setningu sem byrjar á tímalið. Lestu hana fyrir félaga sem segir hvað gerist og hvenær.

5 Fra islandske noter til en dansk besked

Þú þarft ekki að þýða setningu fyrir setningu. Viðtakandinn þarf að skilja erindið og fá þær upplýsingar sem hann þarf til að svara.

Dæmi

Íslenskir punktar: Sara vill taka þátt í ljósmyndasmiðju á miðvikudaginn. Hún vill vita hvort hún þurfi að skrá sig.

Hej Niels. Jeg vil gerne komme til fotoværkstedet på onsdag. Skal jeg tilmelde mig på forhånd? Hilsen Sara.

Dæmið segir hvað Sara vill og spyr einnar skýrrar spurningar. Engu er bætt við sem stóð ekki í punktunum.

P08 · Skriv til Maja

Skrifaðu Maju 50–80 orð á dönsku út frá þessum punktum:

- Þú kemur með lest á mánudaginn.
- Þú heyrðir nýju skilaboðin en vilt staðfesta hvaða inngang þú átt að nota.
- Þú vilt taka viðtalið upp á eigin síma og vilt vita hvort það sé í lagi.
- Þú vilt að Maja viti að þú hlakkir til verkefnisins.

Notaðu nýju upplýsingarnar og spurðu um það sem er óljóst. Orðasafn er leyft; merktu við það sem þú notaðir (orðasafn, fyrirmynd eða aðstoð félaga).

Lestu erindið yfir: Eru spurningarnar tvær skýrar? Er viðtakandinn réttur? Hefurðu bætt við einhverju sem þú veist ekki?

6 Tal sammen: Find en løsning

P09 · Tal sammen med rollekort

Kennari afhendir hvoru ykkar sitt spjald, A eða B. Ekki sýna spjaldið þitt. Þú veist eitthvað sem félaginn þarf að spyrja um.

1. Lestu spjaldið og veldu þrjú lykilorð. Ekki skrifa heilt samtal.
2. Talið saman á dönsku og finnið tíma og stað sem passa við upplýsingar ykkar beggja.
3. Spurðu að minnsta kosti einnar spurningar og bregstu við svarinu.
4. Í fyrri lotunni fær B miða með nýjum upplýsingum eftir fyrstu tillögu og segir A frá þeim. Breytið samkomulaginu eða segið hvað þurfi að kanna.
5. Segðu að lokum með eigin orðum hvað þið ákváðuð. Þið megið benda á staðinn á kortinu fremst í kaflanum.
6. Skiptið um hlutverk og takið nýja lotu með nýjum spjöldum.

Þú getur notað: **Hvad med …? / Det passer ikke, fordi … / Kan vi i stedet …?**

Eftir samtalið: Hvaða spurning hjálpaði ykkur mest? Skrifaðu hana án þess að líta í orðasafnið.

7 En ny besked — prøv selv

Nú heyrirðu ný skilaboð, S1-C01-A02, um annan fund. Kennari afhendir verkefnablað.

P10 · Lyt og bekræft

Hlustaðu tvisvar. Skráðu dag, tíma, stað og það sem þú þarft að hafa með. Skrifaðu síðan 35–55 orða staðfestingu á dönsku til þess sem sendi skilaboðin. Fyrsta tilraun er án orðasafns og fyrirmyndar; síðan færðu tækifæri til að bæta svarið.

P11 · Kort samtale

Kennari spyr þig einnar nýrrar spurningar um fundinn. Þú mátt biðja um endurtekningu. Svaraðu með eigin orðum og spurðu ef eitthvað vantar.

8 Se tilbage, og vælg næste skridt

Skoðaðu spurningarnar sem þú skrifaðir í upphafi og nýja svarið þitt.

- Ég náði að skilja eða miðla þessu: …
- Ég notaði þessa hjálp: …
- Ég þurfti að spyrja aftur um: …
- Næst ætla ég að æfa: …

Veldu eitt næsta skref: að skilja klukkuna á dönsku, að staðfesta upplýsingar eða að spyrja með eigin orðum. Í næstu kennslustund færðu nýja tímasetningu til að staðfesta. Í kafla 4 notarðu sömu færni þegar ferðaáætlun breytist.

2. KAFLI Dansk i hverdagen

Hvad vil jeg lære?

Hvað vil ég læra?

2

Tvær danskar verkefnavikur eru í boði og þú þarft að velja. Þú þarft ekki að vita hvað þú vilt læra eða starfa við síðar; hér æfirðu að velja út frá upplýsingum, skýra óvissu og spyrja.

★ Det skal vi kunne

Ég get borið saman tvo kosti eftir sömu viðmiðum, greint upplýsingar í kynningu frá reynslu eins þátttakanda og rökstutt bráðabirgðaval. Ég get miðlað upplýsingum milli dönsku og íslensku og endurmetið val þegar nýtt atriði kemur fram.

Í ÞESSUM KAFLA

1 Før du begynder 9
2 To projektuger 10
3 Lyt: En anden forventning 11
4 Begrund dit valg 12
5 Mellem dansk og islandsk 13
6 Tal sammen 13
7 Prøv selv 14
8 Se tilbage 14

Hvad arbejder de med?

Hvad arbejder de med? Tveir vinnubekkir: við annan vinna ungmenni með hljóðnema og tölvu; við hinn raða þau ljósmyndum. Orð við myndina: **optage lyd, stille spørgsmål, vælge billeder, arbejde sammen**.

1 Før du begynder

P01 · Hvad husker du?

Án orðasafns: skrifaðu eina danska spurningu til að staðfesta fundartíma og aðra til að fá upplýsingar sem þig vantar. Spurðu félaga þinn. Ef hann veit ekki svarið segir hann það á dönsku.

Veldu síðan tvö viðmið sem gætu skipt máli við val á námi: **arbejdsform, udstyr, tidspunkt, emne, støtte**. Útskýrðu á íslensku hvað orðin merkja. Geymdu svörin.

2 To projektuger

Lestu báðar kynningarnar í heild.

D1 Medieværksted: En stemme fra hverdagen

Hvordan får man et godt svar, når man interviewer en anden? I vores projektuge undersøger vi hverdagen gennem lyd. Du vælger sammen med en makker et lille emne, for eksempel pauser, transport eller et sted, hvor unge mødes. I laver spørgsmål, optager et interview og klipper en lydfortælling på tre minutter.

Ugen er for unge mellem seksten og nitten år. Du behøver ikke have erfaring med lyd eller kende din makker på forhånd. Mandag viser vi, hvordan optageren og programmet virker. Der er en computer og en optager til hvert par, så du behøver ikke tage dit eget udstyr med. Computerne kan ikke lånes med hjem.

Fra mandag til torsdag begynder vi klokken ni og slutter klokken femten. Formiddagen bruges til korte oplæg og øvelser. Efter frokost arbejder I to og to med interviewet. En vejleder går rundt og hjælper, men I skal selv vælge, hvilke svar der kommer med.

Fredag klokken ti præsenterer vi fortællingerne for hinanden. Du bestemmer selv, om du vil stå ved computeren eller sige noget om jeres valg. Vi lover ikke, at alt bliver let. Til gengæld får du mulighed for at prøve, rette og spørge igen. Skriv til koordinator Liv, hvis du vil vide mere om ugen.

D2 Byværksted: Se byen på en ny måde

Et skilt, en bænk eller en tom plads kan fortælle noget om en by. På Byværksted går vi ud med kameraet og undersøger, hvordan mennesker bruger forskellige steder. Du vælger et spørgsmål, som du vil arbejde med, for eksempel: Hvor kan man sidde uden at købe noget?

Projektugen er for unge mellem seksten og nitten år. Vi mødes mandag til fredag fra klokken ni til fjorten. Den første dag går vi en kort tur sammen. Resten af ugen vælger du selv motiver på den aftalte rute. Du fører en individuel billeddagbog med fotos og korte tekster. Du må gerne diskutere dine idéer med andre, men dagbogen er dit eget arbejde.

Du kan bruge din telefon eller låne et kamera på værkstedet. Du behøver ikke købe et kamera. Vi viser, hvordan billeder kan beskæres og sættes sammen med tekst. Spørg koordinator Jonas, hvis du har brug for en computer.

Fredag laver vi en fælles udstilling. Hver deltager vælger tre billeder og forklarer sit valg. Besøgende fra det andet værksted kan stille spørgsmål. Vi håber, at du opdager noget, du plejer at gå forbi. Ugen handler ikke om at tage det flotteste billede, men om at undersøge og forklare.

Ord i sammenhæng

Dansk	Íslenska í þessu samhengi	Prófaðu sambandið
en makker	samstarfsfélagi	arbejde sammen med en makker
erfaring med	reynsla af	have erfaring med lyd
en vejleder	leiðbeinandi	spørge en vejleder
til rådighed	tiltækt, til afnota	have udstyr til rådighed
en billeddagbog	myndadagbók	føre en billeddagbog
at klippe lyd	að klippa hljóðupptöku	klippe et interview
et oplæg	stutt framsaga	lytte til et oplæg
et valg	val	forklare sit valg

Projektuge er verkefnavika. **Kursus** er námskeið. **Uddannelse** getur merkt menntun eða skipulagða námsleið.

P02 · Sammenlign på samme grundlag

Lestu fyrst til að finna megintilgang hvorrar viku. Lestu svo aftur og fylltu út töfluna. Skrifaðu **ikke oplyst** þar sem textinn svarar ekki og bættu við textabroti sem styður hvert svar.

Viðmið	Medieværksted, D1	Byværksted, D2
Hvað býr þátttakandi til?		
Hvenær vinnur hann með öðrum?		
Hvaða búnað má fá að láni?		
Hvenær lýkur deginum?		
Hvað gerist á föstudegi?		
Þarf fyrri reynslu?		

Dæmi: **D1: en lydfortælling på tre minutter.** Það er afmörkuð afurð; „verður góður fjölmiðlamaður“ væri viðbót sem textinn styður ekki.

P03 · Bekræftet, modsagt eller ikke oplyst?

Merktu fullyrðingarnar **bekræftet**, **modsagt** eða **ikke oplyst** miðað við D1–D2. Skrifaðu stutta danska ástæðu við þrjár þeirra.

1. På Medieværksted skal alle holde en lang tale fredag.
2. På Byværksted er billeddagbogen individuel.
3. Byværksted låner en computer ud til hver deltager.
4. Medieværksted garanterer, at alle har let ved at interviewe.
5. Man kan låne et kamera på Byværksted.
6. Byværksted håber, at deltagerne opdager noget nyt.

> Finndu **Vi håber, at …** og **Vi lover ikke, at …** í textunum. Hver er munurinn á „það gerist“ og „skipuleggjendurnir vona að það gerist“?

Før vi vælger. Í fyrsta dálk fara staðfest atriði, í annan það sem vantar og í þann þriðja hvert hægt er að leita svara. Fylltu út töfluna með upplýsingum úr D1 og D2.

Det ved vi	Det mangler vi	Hvor spørger vi?

3 Lyt: En anden forventning

P04 · Lyt efter en ændret forventning

Hlustaðu á S1-C02-A01, viðtal við fyrrverandi þátttakanda í Medieværksted. Fyrri hlustun: Hverju bjóst viðmælandinn við og hvað reyndist öðruvísi? Í seinni hlustun skaltu skrá:

- Hvernig skiptu þátttakendur vinnunni á milli sín?
- Hvað gerði leiðbeinandinn þegar vandi kom upp?
- Hvað var samt erfitt?
- Hvað í frásögninni er reynsla eins einstaklings en ekki trygging fyrir alla?

Berðu saman við D1. Veldu eitt atriði sem báðar heimildir styðja og eitt sem viðtalið bætir við. Þú færð handritið eftir fyrstu svörin.

4 Begrund dit valg

📖 **Fordi eller derfor?**

Jeg vælger Medieværksted, **fordi jeg gerne vil lære at optage lyd**.

Jeg vil gerne lære at optage lyd. **Derfor vælger jeg Medieværksted**.

Fordi kynnir ástæðu í aukasetningu. **Derfor** vísar til ástæðu sem þegar er komin fram og kynnir afleiðinguna. Það stendur fremst í nýrri aðalsetningu og sögnin kemur næst: **Derfor | vælger | jeg …**

Jeg spørger Liv, **fordi jeg ikke kender planen**.

Jeg kender ikke planen. **Derfor spørger jeg Liv**.

Í aukasetningunni stendur **ikke** á undan sögninni (**fordi jeg ikke kender**), en í aðalsetningunni á eftir henni (**jeg kender ikke**).

Jeg vil gerne lære at … lýsir því sem þig langar að læra. Eftir **at** kemur nafnháttur: **optage, forklare, vælge**, ekki *optager*. **Jeg kan …** getur lýst hæfni eða möguleika: **Jeg kan klippe lyd** / **Jeg kan komme fredag**.

P05 · Byg en begrundelse

1. Tengdu með **fordi**: *Jeg spørger Jonas. Jeg har ikke en computer.*
2. Tengdu með **derfor**: *Jeg vil arbejde med lyd. Jeg vælger Medieværksted.*
3. Lagaðu orðaröðina: *Jeg er i tvivl, fordi jeg har ikke prøvet det før.*
4. Veldu rétt form: *Jeg vil gerne lære at forklare/forklarer mine valg.*
5. Skrifaðu tvær setningar um eigið val, aðra með **fordi** og hina með **derfor**. Veldu aðra ástæðu en í dæmunum.
6. Félagi spyr **Hvor står det?** Bentu á heimild eða segðu skýrt að þetta sé þín ósk.

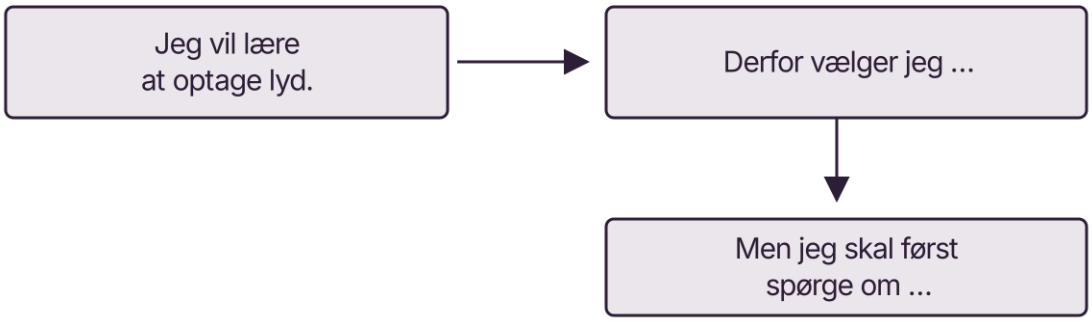

Et valg kan have en begrundelse og et forbehold.

Et valg med en begrundelse og et forbehold. Ör tengir **Jeg vil lære at optage lyd** við **Derfor vælger jeg …**; hliðargrein byrjar á **Men jeg skal først spørge om …**. Rökstutt val getur verið bráðabirgðaval. Skrifaðu eigin ástæðu og fyrirvara í sömu röð.

Nyttige vendinger

Dansk	Íslenska í þessu samhengi
Det passer til mig, fordi …	Þetta hentar mér vegna þess að …
Skal man have erfaring?	Þarf maður að hafa reynslu?
Jeg er i tvivl om …	Ég er óviss um …
På den ene side … på den anden side …	Annars vegar … hins vegar …

5 Mellem dansk og islandsk

P06 · Forklar for en islandsk ven

Íslenskur vinur þinn les ekki dönsku. Hann vill vinna með öðrum og vill ekki þurfa að koma með eigin tölvu. Hann hefur ekki ákveðið hvort hann vill frekar vinna með hljóð eða myndir.

Miðlaðu upplýsingunum á íslensku í 70–100 orðum eða munnlega. Nefndu hvaða kynning uppfyllir bæði viðmiðin, hvernig hinn kosturinn er frábrugðinn og eina spurningu sem gæti hjálpað vininum að velja. Merktu heimildir með **D1** og **D2**. Ekki þýða allt.

P07 · Fra islandske noter til Liv

Þú skrifar fyrir Alex. Minnispunktar hennar:

- Hún hefur áhuga á hljóði og vill læra að klippa upptöku.
- Hún hefur einu sinni tekið stutt viðtal í skólanum en aldrei notað hljóðvinnsluforrit.
- Hún getur mætt kl. 9 alla daga en þarf að fara kl. 14 á miðvikudaginn.
- Hún veit ekki hvort hún getur lokið verkefni dagsins fyrr eða unnið það síðar.

Skrifaðu 90–120 orða erindi á dönsku til Liv. Útskýrðu áhugann án þess að ýkja reynsluna. Tengdu spurninguna við tímana í D1 og spurðu hvort þessi tilhögun sé möguleg; ekki skrifa eins og leyfið sé fengið. Byrjaðu og ljúktu erindinu kurteislega.

Hjálp: **Jeg har prøvet at … / Jeg har endnu ikke … / Er det muligt at …? / Jeg vil gerne vide, om …** Félagi les yfir: Getur Liv svarað skýrri spurningu án þess að giska á hvað þú átt við?

6 Tal sammen

P08 · Kan planen fungere?

Kennari afhendir hvoru ykkar sitt einkaspjald. Ekki sýna félaganum það. Talið aðeins dönsku; biðjið um endurtekningu ef þarf.

1. Skrifaðu fjögur lykilorð, ekki heilt handrit.
2. A segir hvað hann vill læra og spyr um kostina. B spyr um óskir og tíma A og lýsir þeim kostum sem hann þekkir.
3. Spyrjið um það sem þið vitið ekki og segið frá eigin upplýsingum þegar þær skipta máli.
4. Berið saman kosti og komið með bráðabirgðatillögu.
5. Eftir fyrstu tillöguna opnar B samanbrotinn miða og segir frá nýju upplýsingunum á dönsku. Bregðist bæði við þeim. Þið megið fresta valinu ef engin staðfest lausn hentar.
6. Segið með eigin orðum hvað er ákveðið og hvað þarf að kanna. Skiptið svo um hlutverk með nýjum spjöldum.

Orð til stuðnings: **tidspunkt · mulighed · i stedet · bekræfte · i tvivl**. Eftir samtalið skráir hvort ykkar eina upplýsingu sem aðeins hitt hafði.

7 Prøv selv

P09 · En ny mulighed

Kennari afhendir nýja kynningu og les eða spilar S1-C02-A02. Veldu tvö viðmið áður en þú tekur afstöðu. Skráðu fyrst þrjú hlustunarsvör: **Hvað breyttist? Hvað er óbreytt? Hvað veit Asta ekki enn?** Merktu hvaða upplýsingar koma úr nýja textanum og hverjar úr hljóðskilaboðunum. Skrifaðu síðan 100–130 orð á dönsku: bráðabirgðaval, tvær ástæður með heimild og eina spurningu sem er enn ósvarað. Fyrsta tilraun er án fyrirmyndar og án aðstoðar félaga.

P10 · Svar på et nyt spørgsmål

Í stuttu einstaklingssamtali bætir kennari nýju skilyrði við P09. Útskýrðu hvort það breyti vali þínu og hvers vegna. Þú mátt spyrja til að skilja skilyrðið. Markmiðið er að bregðast við, ekki að fara með tilbúna ræðu.

8 Se tilbage

P11 · Se tilbage — og brug det igen

Lestu spurningarnar úr P01 og fyrsta svarið úr P09. Undirstrikaðu setningu þar sem þú aðgreinir ósk frá staðreynd. Lagaðu eina fullyrðingu sem vantar heimild fyrir eða gerðu eina spurningu skýrari. Geymdu bæði svörin.

Án þess að fletta til baka: skrifaðu eina setningu með **fordi**, eina með **derfor** og eina spurningu sem gæti breytt vali. Í næstu kennslustund færðu nýtt smádæmi. Í kafla 5 notarðu sömu aðferð þegar þú útskýrir hvað þú getur lagt af mörkum og í kafla 8 þegar þú rökstyður sameiginlega áætlun.

3. KAFLI Dansk i hverdagen

Et sted at bo

3

Staður til að búa á

Alex þarf herbergi á meðan hún tekur þátt í verkefnaviku í Danmörku. Þrjár auglýsingar virðast henta, en þær gefa ekki sömu upplýsingar.

★ Det skal vi kunne

Ég get fundið hvað verð nær yfir, borið saman aðeins það sem er sambærilegt, fylgt leiðréttingu og spurt um það sem vantar. Ég get útskýrt óvissu fyrir íslenskum tengilið og samið nákvæmt erindi á dönsku.

Í ÞESSUM KAFLA

1 Før du begynder 15
2 Tre annoncer 16
3 Lyt helt til slutningen 17
4 Sprog, der gør spørgsmålet præcist 17
5 Mellem dansk og islandsk 18
6 Tal sammen 19
7 Prøv selv 19
8 Se tilbage 19

1 Før du begynder

P01 · Hvad skal Alex vide?

Alex er 18 ára. Hún þarf herbergi í sex nætur, kemur á sunnudegi og fer á laugardegi. Hún vill elda sjálf og þarf að komast á verkefnastaðinn á hverjum morgni.

Rifjaðu upp kafla 2 án þess að fletta: nefndu tvö viðmið og eina spurningu sem hjálpa til við valið. Skrifaðu síðan þrjár danskar spurningar fyrir Alex. Hvaða svar gæti breytt ákvörðuninni? Ekki byrja á því að velja lægstu töluna.

Fiktiv bolig · skitse, ikke målfast

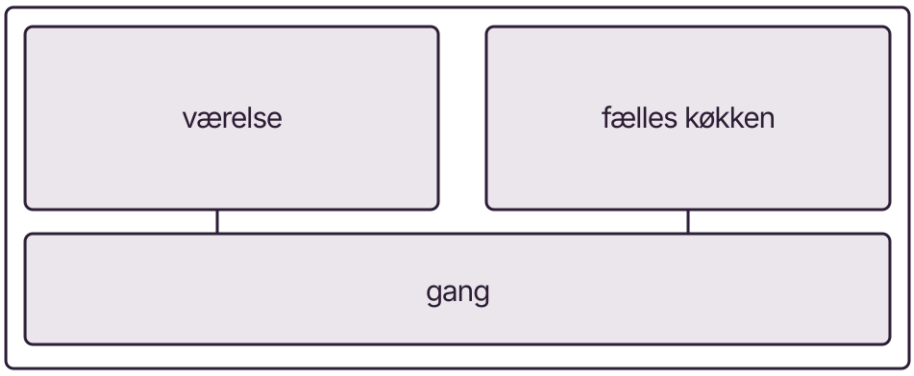

En tegning viser ikke pris eller adgangsbetingelser.

Hvad deler man? Grunnmyndin sýnir einkaherbergi, gang og sameiginlegt eldhús: **værelse — privat rum; gang — adgang til værelserne; fælles køkken — bruges af flere**.

2 Tre annoncer

Spurningin er sú sama, en auglýsingarnar gefa ólíkar upplýsingar.

D1 A: Værelse ved gården

Har du brug for et enkelt sted at bo under projektugen? Vi tilbyder et værelse til én person fra søndag til lørdag, i alt seks nætter. Prisen er 1.800 DKK for hele opholdet. El, varme og rengøring efter opholdet er med i prisen. Der kommer ingen andre obligatoriske betalinger oveni.

Værelset har seng, bord og stol. Du deler køkken og bad med to andre deltagere. I køkkenet er der køleskab og mulighed for at lave varm mad. Der er cirka tyve minutters gang til projektstedet.

Du kan ankomme søndag mellem klokken seksten og atten. Nøglen hentes hos husets kontaktperson. Skriv til Mette, hvis du har spørgsmål. Ved bordet står en lampe, og ved sengen er der en lille hylde til en bog.

D2 B: Værelse tæt på projektstedet

Dette værelse kan bruges fra søndag til lørdag i samme projektuge: seks nætter. Opholdet koster 1.600 DKK. El og varme er inkluderet, men rengøring efter opholdet er ikke inkluderet i de 1.600 DKK. Rengøringen koster 250 DKK og skal betales sammen med opholdet. Der er ingen andre obligatoriske betalinger.

Du har dit eget værelse og deler køkken med fire andre. Badet ligger på gangen. Der er cirka otte minutters gang til projektstedet. Køkkenet har både køleskab og komfur, så du kan lave mad der.

Ankomst er mulig søndag efter klokken femten. Kontakt Bo for at aftale det præcise tidspunkt for nøgleafhentning. Ved ankomsten viser Bo dig værelset og de fælles rum. På opslagstavlen i køkkenet kan gæsterne skrive beskeder til hinanden og læse husets praktiske oplysninger.

D3 C: Et roligt værelse — fra 1.500 DKK

Vi har et værelse i et mindre hus og beskriver det som et roligt sted. Prisen er fra 1.500 DKK. Skriv til Clara med dine ønskede datoer, så undersøger hun mulighederne. Værelset har en seng, et bord og en stol, og der er en lampe ved sengen.

Der er et fælles køkken i huset med et bord, hvor gæsterne kan sidde sammen. Projektstedet ligger i samme bydel. På værelset er der en hylde til dine ting. Værten viser dig rundt ved ankomsten og fortæller om huset.

Clara svarer på spørgsmål om opholdet. I din besked kan du fortælle, hvad du leder efter, og hvornår du gerne vil komme. Clara læser beskederne om eftermiddagen og svarer, når hun har undersøgt mulighederne.

Ord, der bærer meningen

Dansk	Íslenska í þessu samhengi
et ophold	dvöl
en nat — seks nætter	ein nótt — sex nætur
rengøring	þrif
inklusive / inkluderet	innifalið
ikke inkluderet	ekki innifalið
oveni	til viðbótar
den samlede pris	heildarverðið
fra 1.500 DKK	frá 1.500 dönskum krónum
det fremgår ikke	það kemur ekki fram

Fra við verð gefur ekki upp lokaupphæð. **I samme bydel** segir ekkert um ferðatíma. **Roligt** er mat auglýsandans.

P02 · Find oplysningerne

Svaraðu með dönskum lykilorðum og vísaðu í D1, D2 eða D3.

1. Hvilke annoncer beskriver præcis seks nætter?
2. Hvor mange andre deler man køkken med i A og B?
3. Hvor kan man ifølge teksten lave varm mad?
4. Hvad ved vi om ankomst søndag i A og B?
5. Hvilken annonce oplyser, hvilken etage værelset ligger på?
6. Hvad ved vi faktisk om transporten fra C?

Veldu eitt svar þar sem **det fremgår ikke** er nákvæmara en ágiskun. Segðu félaga þínum á dönsku hvað vantar.

P03 · Oplyst, beregnet eller ukendt?

Sama dvöl, skýr merking. Skráðu upplýsingar eða tölur í reitina og merktu það sem vantar **ukendt**. Í síðustu línunni merkirðu hvort heildin er **oplyst** (gefin), **beregnet** (reiknuð úr gefnum tölum) eða **ukendt** (óþekkt). Óþekkt heild er ekki núll.

Atriði	A	B	C
Fjöldi nátta sem auglýsta verðið nær yfir			
Auglýst verð			
Þrif til viðbótar			
Heild fyrir sex nætur			
Rafmagn og hiti innifalin?			
Staða heildar: oplyst/beregnet/ukendt			

Dæmi úr annarri dvöl: **Fire nætter koster 800 DKK. Rengøring koster 100 DKK ekstra.** Heildin er **800 + 100 = 900 DKK**. Ekki margfalda 800 með fjórum; upphæðin nær nú þegar yfir fjórar nætur.

Reiknaðu heild B og muninn á A og B. Skrifaðu eina danska samanburðarsetningu með **for de samme seks nætter**. Hvers vegna væri „C er billigst“ ótímabær niðurstaða? Reiknivél er leyfð.

3 Lyt helt til slutningen

P04 · Alex ringer til Clara

Hlustaðu á S1-C03-A01, símtal Alex og Clöru um herbergi C. Fyrri hlustun: Er heildarverðið nú staðfest? Í seinni hlustun skaltu skrá svör við þessum fjórum spurningum, hverri fyrir sig:

- Hvaða tala er leiðrétt og úr hverju í hvað?
- Hve margar nætur nær leiðrétta upphæðin yfir?
- Hvað er innifalið?
- Hvaða tvö atriði getur Clara ekki staðfest enn?

Geymdu svarið áður en þú sérð handritið. Hlustaðu eftir öllu orðasambandinu: **inklusive rengøring** og **ikke inklusive rengøring** segja ekki það sama.

4 Sprog, der gør spørgsmålet præcist

Sammensatte ord

Køkkenadgang = køkken + adgang, aðgangur að eldhúsi. **Nøgleafhentning = nøgle + afhentning**, að sækja lykil. **Rengøringspris = rengøring + s + pris**, verð fyrir þrif; **-s-** tengir orðhlutana. Síðasti hlutinn segir hvað orðið er og ræður kyni þess: **en pris**, **en adgang**, **en afhentning**.

> **Med og uden**
>
> Et værelse **med** adgang til køkkenet.
>
> En pris **uden** rengøring.

Uden rengøring við verð segir að þrif séu ekki innifalin í þeirri tölu, ekki að hægt sé að sleppa þeim. D2 segir sérstaklega að greiða þurfi þrifin með dvölinni.

> 🕮 **Sammenligning og forbehold**
>
> A er billigere end B for de samme seks nætter.
>
> B ligger tættere på projektstedet ifølge de oplyste gangtider.
>
> Hvis den samlede pris er under 2.000 DKK, kan Alex overveje tilbuddet.

Billigere end = ódýrara en. **Tættere på** = nær(ri). **Længere væk** = lengra í burtu. Eftir **hvis** kemur skilyrði, ekki staðfesting. Þegar hvis-setningin stendur fremst kemur sögn aðalsetningarinnar á undan frumlaginu: **Hvis …, kan Alex …**

P05 · Fra løse ord til brugbart sprog

1. Skiptu **køkkenadgang** og **rengøringspris** í hluta og útskýrðu á íslensku.
2. Veldu **med** eða **uden**: *De 1.600 DKK i B er en pris* _____ *rengøring.*
3. Ljúktu við: *A er* _____ *end B for seks nætter.* Notaðu útreikninginn úr P03.
4. Raðaðu á eftir upphafinu: *Hvis prisen er bekræftet, …* **vi / kan / sammenligne / tilbuddene**.
5. Breyttu fullyrðingunni *C koster 1.500 DKK i alt* í nákvæma setningu um það sem D3 segir.
6. Skrifaðu spurningu um eitthvað sem kemur ekki fram í A eða B. Félagi svarar aðeins með því sem textinn styður.

5 Mellem dansk og islandsk

P06 · Forklar på islandsk

Íslenskur tengiliður Alex les ekki dönsku og segir: „Veljum C, þar stendur lægsta talan.“ Útskýrðu út frá auglýsingunum D1–D3 hvers vegna það dugar ekki.

Gerðu litla töflu með heildarverði fyrir sex nætur í A, B og C; heild C er óþekkt. Skrifaðu fjórar til sex íslenskar setningar: hvað er sambærilegt, hvað er innifalið, hvað vantar og hvert næsta skref er. Ef þú notar líka símtalið skaltu merkja það sem nýjar upplýsingar.

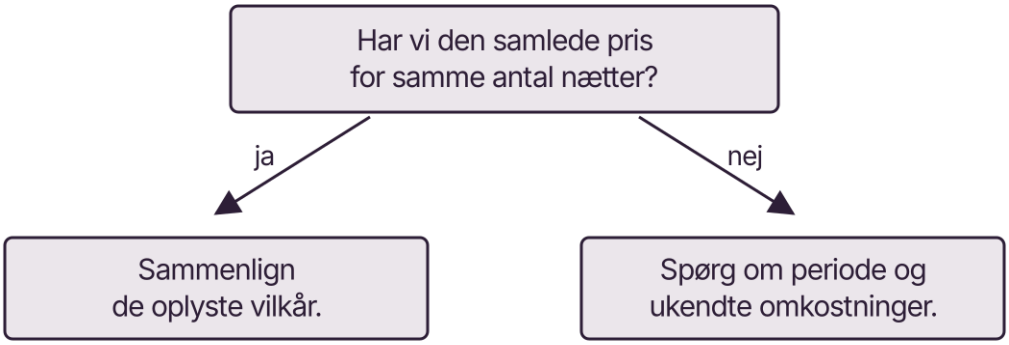

Sammenlign kun på et tydeligt grundlag.

Hvad gør vi nu? Spurningatré: **Har vi den samlede pris for samme antal nætter?** Ja → **Sammenlign de oplyste vilkår**. Nej → **Spørg om periode og ukendte omkostninger**. Notaðu báðar greinar til að útskýra muninn á A/B og C.

P07 · Fra islandske behov til en dansk henvendelse

Skrifaðu 100–130 orð á dönsku til Clöru út frá þessum punktum:

- Alex þarf sex nætur frá sunnudegi til laugardags vegna verkefnaviku.
- Hún getur komið á sunnudeginum kl. 17.
- Hún vill elda sjálf og þarf að vita hvenær hún má nota eldhúsið.
- Hún þarf staðfest heildarverð fyrir nákvæmlega þessa dvöl, með öllum skyldugreiðslum.
- Hún biður um upplýsingar; hún samþykkir hvorki verð né bókun.

Notaðu D3 og símtalið (A01). Greindu á milli þess sem Clara hefur staðfest og þess sem hún á eftir að kanna.

Hjálp: **Jeg skriver for at spørge om … / Gælder prisen …? / Er … med i den samlede pris? / Jeg vil gerne have … bekræftet.** Veldu það sem þú þarft; ekki afrita orðasafnið í heild.

6 Tal sammen

P08 · Et tilbud med betingelser

Þú færð einkaspjald A eða B með upplýsingum sem félaginn hefur ekki. Ekki sýna spjaldið.

Talið aðeins dönsku. Spyrjið um þarfir, heildarverð og aðgengi og komið með bráðabirgðatillögu. Eftir fyrstu tillöguna fær B nýjar upplýsingar á miða og segir frá þeim á dönsku; bregðist bæði við. Þið megið segja að enginn staðfestur kostur henti enn. Staðfestið að lokum hvað þið vitið og hvað þarf að kanna. Skiptið svo um hlutverk með nýjum spjöldum.

Notaðu þrjú af þessum orðum: **samlet · adgang · ledigt · bekræfte · i stedet**. Að lokum skrifar hvort ykkar eina staðreynd sem aðeins hitt vissi og eina spurningu sem breytti samtalinu.

7 Prøv selv

P09 · Nye nætter, nye oplysninger

Kennari afhendir nýja auglýsingu og les eða spilar S1-C03-A02 tvisvar. Vinndu sjálfstætt og án fyrirmyndar. Skráðu fjölda nátta, verðeiningu, þrif og það sem er innifalið. Reiknaðu aðeins út frá gefnum upplýsingum.

Skrifaðu síðan 90–120 orða erindi á dönsku um nýju dvölina. Staðfestu það sem þú veist og spurðu tveggja spurninga sem nýju heimildirnar svara ekki. Tölurnar úr D1–D3 eiga ekki við hér.

P10 · Hvad ændrer det?

Kennari gefur þér nýtt skilyrði í stuttu einstaklingssamtali. Útskýrðu hvort verðið og aðstaðan sem þú þekkir dugi til að taka ákvörðun. Biddu um staðfestingu þegar upplýsingar vantar. Rétt viðbragð getur verið að bíða eftir svari.

8 Se tilbage

P11 · Husk forskellen

Án bókar: skrifaðu á dönsku eina staðfesta upplýsingu, eina reiknaða niðurstöðu og eina nákvæma spurningu úr kaflanum. Merktu hvaða heimild þú manst. Skoðaðu svo fyrstu svörin þín og leiðréttu eina merkingarvillu eða ályktun sem vantaði stoð fyrir. Haltu reikningsvillu aðskildri frá misskilningi á því hvað verðið nær yfir.

Í næstu kennslustund færðu nýtt stutt dæmi. Í kafla 7 nýtirðu **Det fremgår ikke …** þegar þú lýsir misræmi og biður um skýrt svar.

4. KAFLI Dansk i hverdagen

På vej, når planen ændrer sig

Á ferð þegar áætlunin breytist

4

Þú hjálpar dönskum hópi að komast á verkefnasýningu. Ferðin breytist og þú þarft að útskýra hvað er hægt, hvað er áætlað og hvað þarf að kanna.

★ Det skal vi kunne

Ég get lesið breytingu á ferðaáætlun, reiknað út ferð og göngu, beðið um staðfestingu og uppfært samkomulag á dönsku. Ég get miðlað lykilatriðum milli íslensku og dönsku.

Í ÞESSUM KAFLA

1 Før vi tager af sted 20
2 D1: Beskeder fra rejsedagen 20
3 Lyt, før du vælger 22
4 Sprog, der holder planen åben 22
5 Gør beskeden nyttig 23
6 Tal sammen, når noget ændrer sig 24
7 En ny rejse — prøv selv 24
8 Hvad kan jeg nu? 24

1 Før vi tager af sted

P01 · Rifjaðu upp án orðasafns

Skrifaðu á dönsku „Er það enn klukkan hálfellefu?“ og eina spurningu um stað. Berðu saman við félaga. Skrifaðu **halv elleve**, **kvart over ti** og **fem minutter i elleve** með tölustöfum; allt eru þetta tímar fyrir hádegi. Hvað gerirðu ef þú heyrir staðinn en missir af tímanum? Segðu eina danska setningu sem hjálpar þér áfram.

2 D1: Beskeder fra rejsedagen

Lestu fyrst til að ná meginmerkingunni. Í seinni lestri merkirðu tímana og hver gefur upplýsingarnar.

🕮 08.45 · Gruppens oprindelige plan

Vi mødes på Søby Station klokken ni. Tog A kører klokken 9.10 og ankommer til Parken klokken 9.50. Derfra tager det ti minutter at gå til udstillingshuset. Udstillingen åbner klokken 10.30, og vores gruppe skal også præsentere sit projekt klokken 10.30. Vi skal bruge ti minutter i huset til at gøre klar. Alle syv deltagere følges ad. Nora er vores kontaktperson på udstillingen. Hvis rejsen ændrer sig, skal vi give hende besked.

🕮 09.05 · Ny besked fra trafikpersonalet

Tog A klokken 9.10 er aflyst. Bus 7 kører fra Søby Station klokken 9.20 og ankommer til Torvet klokken 10.15. Fra Torvet er der tyve minutters gang til udstillingshuset. En anden mulighed er tog C klokken 9.35 til Midtby. Det ankommer klokken 9.55. På Midtby Station tager det fem minutter at gå fra toget til letbanens stoppested. Letbanen kører klokken 10.05 og ankommer til Haveporten klokken 10.25. Derfra tager det fem minutter at gå til udstillingshuset. Tiderne er køreplanstider. Se efter nye beskeder før afgang.

09.08 · Nora skriver til gruppen

Tak, fordi I siger til. Jeg skal vide, hvornår I regner med at være her, og hvornår I kan være klar til at præsentere. Det er to forskellige tidspunkter. Skriv også, hvis I har brug for en anden præsentationstid. Jeg undersøger mulighederne. Vent på min bekræftelse, før I går ud fra, at der er en ny aftale.

Fiktive ruter · ikke et landkort

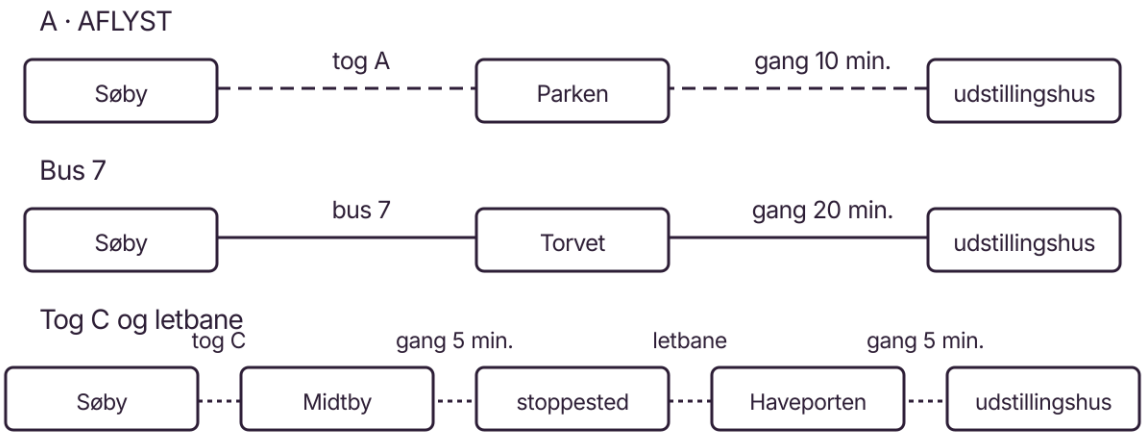

Følg rækkefølgen. Brug tiderne i beskederne.

Myndin í orðum: Þrjár leiðir frá Søby að sýningarhúsinu. Leið A: tog A → Parken → 10 mínútna ganga; merkt „aflyst“. Bus 7: Søby → Torvet → 20 mínútna ganga. Tog C og letbane: Søby → Midtby → 5 mínútna ganga → letbane → Haveporten → 5 mínútna ganga.

P02 · Lestu með spurningu í huga

Svaraðu stutt á dönsku og vísaðu í skilaboðin sem styðja svarið.

1. Hvilket tog er aflyst, og hvilke to andre muligheder nævner beskeden?
2. Hvor skal man skifte på rute C, og hvor lang tid tager det at gå hen til letbanen?
3. Hvorfor spørger Nora efter to tidspunkter?
4. Er en ny præsentationstid allerede aftalt?
5. Hvad ved vi om adgang uden trapper?

P03 · Reiknaðu alla leiðina

Fylltu út töfluna. Ganga milli farartækja og ganga að húsinu eru tveir ólíkir liðir. Reiknivél er leyfð.

Leið	Komið að húsinu	Tilbúin til kynningar eftir 10 mín.	Náum við kynningu 10.30?
Upphafleg leið A, áður en hún féll niður			
Strætó 7 samkvæmt áætlun			
Lest C og sporvagn samkvæmt áætlun			

Segðu síðan á dönsku hvar þarf að skipta og hve margar mínútur líða frá því að hópurinn kemur að sporvagnastöðinni þar til sporvagninn fer. Veldu ekki leið eingöngu út frá komutíma farartækisins. Svaraðu: **Hvilken rute vil du vælge, og hvorfor? Nævn én risiko.**

Udfyld med dine egne beregninger.

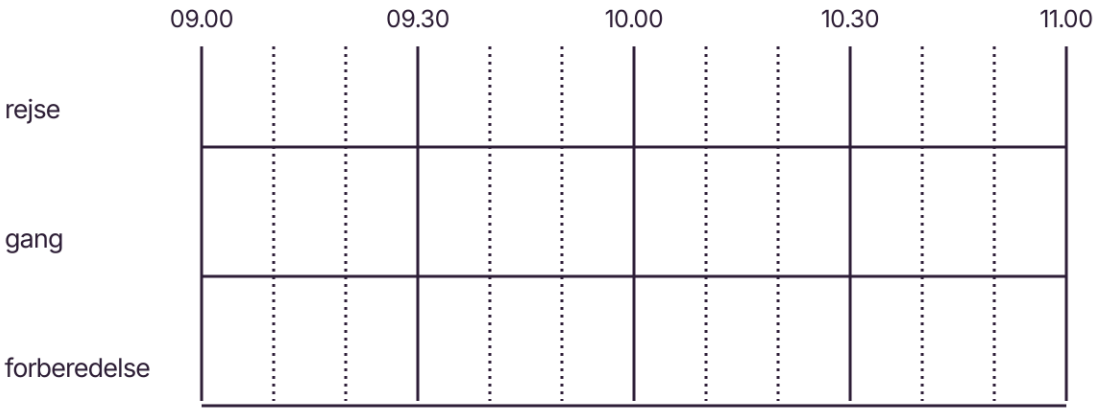

Hvornår er gruppen fremme, og hvornår er den klar?

Myndin í orðum: Tímalína frá 09.00 til 11.00 með línum fyrir ferð, göngu og undirbúning. Færðu útreikningana úr P03 inn á tímalínuna.

3 Lyt, før du vælger

P04 · Hlustaðu á S1-C04-A01

Kennari les eða spilar stöðvartilkynningu og símtal. Fyrri hlustun: Hvað breytist? Í seinni hlustun skráirðu:

Heyrt atriði	Mitt svar
Hvaða lest er sein, og skiptir það hópinn máli?	
Frá hvaða brautarpalli fer lest C nú?	
Hvað segir tilkynningin um nýjan tíma fyrir lest A?	
Hvenær segist hópurinn koma að húsinu og hvenær verður hann tilbúinn?	
Hefur Nora staðfest nýjan kynningartíma?	

Geymdu fyrstu svörin. Síðan færðu afrit hjá kennara og merkir með öðrum lit það sem þú leiðréttir. Hvað hjálpaði: að heyra aftur, að sjá textann eða að reikna?

4 Sprog, der holder planen åben

Danska	Íslenska og notkun
Toget er aflyst.	Lestarferðin fellur niður; ekki aðeins seinkun.
Bussen er forsinket.	Strætó er seinn; ferðin fellur ekki endilega niður.
Afgangen er ændret.	Brottförinni hefur verið breytt; kanna þarf hvað breyttist.
Hvor skal vi skifte?	Hvar þurfum við að skipta?
Kan vi nå det?	Náum við því?
Vi regner med at være fremme …	Við gerum ráð fyrir að vera komin …
Det er ikke bekræftet endnu.	Það hefur ekki verið staðfest enn.

Danska	Íslenska og notkun
Er der adgang uden trapper?	Er hægt að komast þangað án þess að fara upp eða niður tröppur?

Før / efter: Vi går hen til stoppestedet, **før** letbanen kører. Vi gør klar, **efter at** vi er kommet frem. Orðin sýna í hvaða röð hlutirnir gerast.

Hvis: Hvis bussen er forsinket, kommer vi senere. Hvis-setningin er fyrsti liður aðalsetningarinnar, svo sögnin kemur næst og frumlagið á eftir: **kommer vi**. Sama gildir eftir **så**: **Så tager vi bussen.**

P05 · Tími og fyrirvari

1. Byrjaðu á **Så**: Vi ringer til Nora.
2. Ljúktu við með eigin orðum: **Hvis vi ikke når letbanen, …** Ekki búa til nýjan brottfarartíma. Í hvis-setningunni stendur **ikke** á undan sögninni: **vi ikke når**.
3. Tengdu með **før**: Vi gør klar. Vi præsenterer projektet.
4. Breyttu of öruggu setningunni **Vi er helt sikkert fremme klokken 10.35** í áætlun með fyrirvara.
5. Segðu frá einu staðfestu atriði og einu óstaðfestu atriði úr D1. Félagi spyr: **Hvordan ved du det?**
6. Hvad er forskellen på et aflyst og et forsinket tog?

Vi ved …	Vi regner med …

Hvad skal bekræftes? _____

Flokkaðu fullyrðingarnar þínar úr P05 í töfluna og skrifaðu eitt atriði sem þarf að staðfesta.

5 Gør beskeden nyttig

P06 · DA→IS

Íslenskur hópstjóri les ekki dönsku. Hann þarf að vita hvers vegna upphaflega leiðin gengur ekki, hvenær hópurinn gæti komið með strætó 7 og hvað þarf að staðfesta. Skrifaðu þrjú íslensk lykilorð og útskýrðu stöðuna munnlega á íslensku í 45–60 sekúndur. Greindu á milli þess að koma og þess að vera tilbúin, og lofaðu ekki aðgengi eða nýjum kynningartíma. Skilaðu lykilorðunum og einni setningu um það sem er óstaðfest.

P07 · IS→DA

Þú skrifar Noru. Notaðu D1 og þessar upplýsingar:

- Hópurinn er sjö manns og vill ferðast saman.
- Þið hafið valið strætó 7 því að þar þarf ekki að skipta og hópurinn helst saman.
- Þið þurfið tíu mínútur í húsinu til að undirbúa ykkur.
- Þið getið kynnt verkefnið síðar og viljið fá nýjan tíma staðfestan.

Skrifaðu 70–100 orð á dönsku: ávarp, áætlaða komu, hvenær þið verðið tilbúin og skýra beiðni. Í fyrsta uppkasti máttu nota orðasafnið. Félagi merkir eina setningu sem byggist á heimild og eina sem er beiðni. Endurskoðaðu erindið og merktu hvaða hjálp þú notaðir.

6 Tal sammen, når noget ændrer sig

P08 · Aðskilin hlutverk

Kennari afhendir hvoru ykkar sitt einkaspjald.

1. Skrifaðu þrjú lykilorð og haltu spjaldinu fyrir þig.
2. Talið aðeins dönsku. Finnið lausn sem gengur upp, segið hvað er óstaðfest og staðfestið tíma.
3. Spyrjið bæði og svarið út frá eigin upplýsingum.
4. Kennari bætir við breytingu. Uppfærið samkomulagið.
5. Hvort ykkar segir með eigin orðum hvenær hópurinn kemur, hvenær hann er tilbúinn og hvað hefur verið staðfest.
6. Skiptið um hlutverk með nýjum spjöldum. Skrifið samtalið ekki fyrir fram.

Í fyrri lotunni má nota **Kan du bekræfte …? / Det ved vi ikke endnu / Hvis …**. Í seinni lotunni hafið þið aðeins þrjú eigin lykilorð.

7 En ny rejse — prøv selv

P09 · Ný ferð

Kennari afhendir nýtt verkefnablað og les nýju tilkynninguna S1-C04-A02 tvisvar. Skráðu breytinguna, reiknaðu komu og undirbúning og skrifaðu 60–90 orð á dönsku til nýs tengiliðar. Greindu áætlun frá staðfestingu. Fyrsta svar er án fyrirmyndar og orðasafns.

P10 · Einstaklingssamtal

Ræddu nýju ferðina á dönsku við kennara. Þú færð eina nýja upplýsingu. Spurðu um það sem vantar, svaraðu framhaldsspurningu og segðu hvað þú leggur til. Þú mátt biðja um endurtekningu.

8 Hvad kan jeg nu?

P11 · Endurskoðun og endurheimt

Veldu setningu úr fyrsta P09-svarinu þínu sem var of örugg, óljós eða með rangan tíma. Skrifaðu hana aftur og útskýrðu á íslensku hvað breyttist. Haltu fyrra svarinu.

Í næstu kennslustund segirðu án bókar eina setningu um staðfesta breytingu og eina um áætlaða komu. Tveimur kennslustundum síðar færðu nýja tengingu til að kanna. Í kafla 8 notarðu sömu aðferð þegar fleiri en ein heimild breytir áætlun hóps.

Merktu við það sem þú þarft enn að æfa: klukkuna / að reikna gönguna með / fyrirvara / að bregðast við svari. Skrifaðu eitt dæmi úr eigin vinnu sem styður valið.

5. KAFLI Dansk i hverdagen

Det kan jeg bidrage med

Þetta get ég lagt af mörkum

5

Fjordværkstedet leitar að ungu fólki til að hjálpa á sýningardegi. Þú velur dæmi úr reynslu, sýnir hvernig það tengist verkefninu og segir heiðarlega frá því sem þú hefur ekki prófað. Reynsla úr skóla eða áhugamáli er gild; launavinna er ekki skilyrði.

Det skal vi kunne

Ég get lesið kröfur og óskir í auglýsingu, skrifað skipulegt erindi með dæmi úr reynslu og svarað framhaldsspurningu á dönsku.

Í ÞESSUM KAFLA

1 Et eksempel siger mere 25
2 D1: Vil du hjælpe på vores ungeudstilling? 25
3 To breve, to måder at forklare sig på 27
4 Hør, hvad der bliver spurgt om 28
5 Sæt erfaringen i tid 28
6 Mellem islandsk og dansk 29
7 Interview uden et færdigt manuskript 29
8 Nyt projekt, nyt svar 30
9 Se, hvad dit eksempel viser 30

1 Et eksempel siger mere

P01 · Rifjaðu upp

Án orðasafns: segðu hvers vegna þú myndir velja verkefni þar sem fólk þarf að vinna saman. Notaðu **fordi**. Bættu við spurningu um eitthvað sem þú þyrftir að vita áður en þú lofaðir að mæta. Skoðaðu síðan orðasamböndin í hluta 5 og veldu eitt sem bætir svarið.

2 D1: Vil du hjælpe på vores ungeudstilling?

På Fjordværkstedet viser unge deres skoleprojekter frem den 18. november. Vi søger deltagere til et lille hold, der hjælper med at gøre dagen overskuelig for gæsterne.

Opgaverne er at tage imod gæster, vise dem hen til de rigtige borde og sætte tydelige skilte op ved projekterne. Vi mødes klokken 12.00 og gør klar sammen. Udstillingen er åben fra 13.00 til 15.00. Derefter rydder vi op, og vi er færdige klokken 16.00. Fortæl os, hvis du kun kan deltage en del af tiden. Så undersøger vi, om opgaverne kan fordeles anderledes.

Du skal kunne samarbejde og spørge, når du er i tvivl. Det er en fordel, hvis du har prøvet at forklare en opgave for andre, men du behøver ikke have haft et arbejde. Vi viser dig, hvordan modtagelsen fungerer. En tekniker tager sig af lydanlægget; du skal ikke betjene det alene.

Skriv til projektleder Lea senest den 10. november. Fortæl, hvilken opgave du gerne vil hjælpe med, og giv et konkret eksempel på noget, du har gjort. Stil også gerne et spørgsmål.

Hvilke opgaver kan du se?

Myndin í orðum: Gestamóttaka, skilti við verkefnaborð og hljóðbúnaður. Hvaða verk í D1 sérðu á myndinni? Orð við myndina: „Gæster ved indgangen. Skilte ved projektbordene. En tekniker ved lydanlægget."

P02 · Krafa, kostur, mótsögn eða ótilgreint?

Merktu hverja fullyrðingu **krafa**, **kostur**, **stangast á við texta** eða **ótilgreint** og sýndu textastoð.

1. Du skal kunne samarbejde og spørge, når du er i tvivl.
2. Du skal have haft et lønnet arbejde.
3. Erfaring med at forklare opgaver er en fordel.
4. Alle deltagere får løn og gratis transport.
5. Du skal selv styre lydanlægget hele dagen.
6. Hvis du går før klokken 16, er en anden fordeling automatisk godkendt.

Hvilke tre oplysninger vil du fremhæve for en ven, der helst vil arbejde med mennesker? Svaraðu á dönsku og bentu á textann.

3 To breve, to måder at forklare sig på

Lestu bréfin eins og Lea, sem þarf að skipuleggja daginn.

D2 Et brev med brede påstande

Hej Lea

Jeg vil meget gerne være med på udstillingen. Jeg er god til alt og kan sikkert klare de fleste opgaver uden hjælp. Jeg er både kreativ, ansvarlig og god til mennesker. På vores skole lavede vi en udstilling sidste år, så jeg kender allerede den slags arrangementer. Det var en rigtig god dag, og alle var glade bagefter.

Jeg kan også godt lide musik, så lydanlægget bliver nok ikke et problem. Jeg vil helst have en vigtig opgave, hvor jeg kan vise, hvad jeg kan. Mine venner siger, at jeg er god til at samarbejde. Derfor tror jeg, at jeg passer perfekt til jeres hold.

Jeg kan komme den 18. november, men jeg har også en anden aftale den dag. Vi finder sikkert ud af tiden senere. Skriv bare, hvad jeg skal lave. Jeg glæder mig til at høre fra dig.

Venlig hilsen
Kim

D3 Et brev med et konkret eksempel

Hej Lea

Jeg vil gerne hjælpe med skiltene og modtagelsen på udstillingen. Sidste forår hjalp jeg ved skolens idrætsdag. Jeg stod ved tilmeldingen og viste nye elever hen til de rigtige baner. Først sendte jeg to elever det forkerte sted hen, fordi jeg ikke havde set det nye kort. Derefter tjekkede jeg kortet, hver gang nogen spurgte.

Det lærte mig at kontrollere oplysningerne, før jeg sender nogen videre. Den erfaring kan jeg bruge hos jer, når gæster skal finde det rigtige projekt. Jeg har ikke betjent et lydanlæg før, så det vil jeg ikke love at gøre alene.

Jeg kan være der fra klokken 12 til 14.30, men jeg kan ikke blive til oprydningen. Kan jeg hjælpe med skiltene før åbningen og tage imod gæster, når udstillingen åbner? Jeg vil også gerne vide, hvem jeg skal spørge, hvis en gæst stiller et spørgsmål, jeg ikke kan svare på.

Venlig hilsen
Alex

P03 · Hvilket brev hjælper Lea?

Svaraðu á dönsku, fyrst með lykilorðum og síðan í heilum setningum.

1. Find to påstande i D2, som mangler et konkret eksempel.
2. Hvad gjorde Alex selv i D3? Hvad gjorde Alex anderledes efter fejlen?
3. Hvorfor er det relevant for modtagelsen?
4. Hvilken oplysning mangler Lea om Kims tid?
5. Har Lea allerede sagt ja til, at Alex går klokken 14.30? Find støtte i teksten.
6. Omskriv én bred påstand fra D2. Brug kun et faktum fra D2 eller en tydelig anmodning om at lære noget. Opfind ikke en ny erfaring.

Opgave	Eksempel	Relevans

Fylltu töfluna út fyrir D3: verkefnið í auglýsingunni, atburðinn sem Alex lýsir og hvers vegna hann skiptir máli fyrir verkefnið.

4 Hør, hvad der bliver spurgt om

P04 · Hlustun: S1-C05-A01

Hlustaðu fyrst án afrits. Hvað biður Lea viðmælandann að útskýra betur? Hlustaðu aftur og skráðu:

- almenna fullyrðingu sem viðmælandinn afmarkar;
- atburð sem styður afmörkuðu fullyrðinguna;
- eitthvað sem viðmælandinn hefur ekki prófað;
- hvað viðmælandinn ætlar að gera ef gestur spyr um eitthvað sem hann kann ekki svar við.

Geymdu fyrsta svarið; afritið færðu eftir að þú hefur svarað. Veldu þá eina framhaldsspurningu sem þú gætir notað í samtali við félaga.

5 Sæt erfaringen i tid

Danska	Íslenska
Jeg vil gerne bidrage med …	Ég vil gjarnan leggja … af mörkum.
Jeg har erfaring med at …	Ég hef reynslu af því að …
Sidste år hjalp jeg med …	Í fyrra hjálpaði ég til við …
Jeg lavede en tjekliste.	Ég bjó til gátlista.
Det lærte mig at …	Af því lærði ég að …
Jeg har ikke prøvet det endnu, men …	Ég hef ekki prófað það enn, en …
Kan du give et eksempel?	Geturðu nefnt dæmi?
Hvem skal jeg spørge?	Hvern á ég að spyrja?

Datid (þátíð) — afmarkaður atburður: Sidste år **hjalp** jeg på biblioteket. I går **lavede** jeg et skilt. Tímaliðurinn setur atburðinn á ákveðinn stað í fortíðinni.

Førnutid (núliðin tíð) — reynsla fram að þessu: Jeg **har arbejdet** sammen med andre. Jeg **har ikke prøvet** at styre lydanlægget. Hér skiptir reynslan máli fyrir verkefnið núna, ekki hvenær hún varð.

Sidste år hjalp jeg ved en skoleudstilling.	Jeg har prøvet at tage imod gæster.
datid · et bestemt tidspunkt	førnutid · erfaring indtil nu

To måder at fortælle om erfaring på.

Myndin í orðum: Tvö tímabönd: afmarkaður atburður í fortíð og reynsla fram til dagsins í dag. Dæmi: „Sidste år hjalp jeg ved en skoleudstilling“ og „Jeg har prøvet at tage imod gæster“.

P05 · Veldu málform og skýrðu merkinguna

1. Sidste år _____ jeg en plan. (lavede / har lavet)
2. Jeg _____ et lydanlæg før. (har aldrig betjent / betjente aldrig)
3. I går _____ vi gæsterne hen til bordene. (viste / har vist)
4. Skrifaðu tvær setningar um reynslu, eigin eða skáldaða: aðra með **sidste år** og hina með **har prøvet**.
5. Félagi spyr: **Hvad gjorde du helt konkret?** Svaraðu með nýrri setningu um atburðinn, ekki aðeins með lýsingarorðum.

6 Mellem islandsk og dansk

P06 · DA→IS

Íslenskur vinur þinn les ekki dönsku og vill vita hvort D1 snúist aðallega um tæknivinnu eða samskipti. Skrifaðu 70–100 orð á íslensku. Segðu frá verkefnunum, hvað er krafa og hvað er kostur. Nefndu eitt atriði sem kemur ekki fram og vinurinn gæti þurft að spyrja um. Ekki gera ósk að kröfu og ekki búa til launakjör.

P07 · IS→DA: Reynsla Elínar

Reynslukort Elínar:

> Elín hjálpaði til við bókasýningu í skólanum sínum í fyrra. Hún bjó til skilti og útskýrði fyrir tveimur nemendum hvernig ætti að raða bókunum. Í fyrstu gleymdi hún að koma sumum leiðbeiningunum áleiðis. Hún bjó þá til gátlista og notaði hann með hópnum. Hún lærði að athuga hvort allir hefðu fengið sömu upplýsingar. Hún hefur aldrei séð um hljóðkerfi. Hún getur komið kl. 12 en þarf að fara kl. 15.

Skrifaðu tvær stuttar setningar á dönsku um reynslu Elínar, í fyrstu persónu eins og hún myndi segja frá, alls 25–45 orð. Veldu verk og lærdóm sem tengjast auglýsingunni og haltu þig við gefnar upplýsingar.

P08 · Kynningarbréf

Skrifaðu 150–180 orð á dönsku til Leu fyrir hönd Elínar. Notaðu P07 og D1 og þessa röð: tilgangur; dæmi og tenging við verkefnið; takmörk reynslunnar og tími; spurning og kveðja. Ekki afrita D3. Biddu skýrt um þá verkaskiptingu sem hentar Elínu.

Félagi les og svarar: Hvaða verkefni vill Elín? Hvaða atburður styður beiðnina? Hvað hefur hún ekki prófað? Er ljóst hvenær hún þarf að fara? Hann gefur eina athugasemd um merkingu. Geymdu fyrstu gerðina og skilaðu endurskoðuðu gerðinni sér.

7 Interview uden et færdigt manuskript

P09 · Einkaspjöld

Kennari afhendir hvoru ykkar sitt spjald. A sækir um verkefni og B skipuleggur daginn. Talið eingöngu dönsku.

- Skrifaðu þrjú lykilorð, ekki heilt svar.
- A nefnir reynslu sem á við og takmörk sín. B biður um dæmi og spyr um tímann.
- Við merki kennara opnar B samanbrotinn miða og les nýja spurningu fyrir A. A svarar og B spyr framhaldsspurningar af spjaldinu sínu.
- Staðfestið verk og tíma eða segið hvað er enn óákveðið.
- Skiptið um hlutverk með nýjum spjöldum, svo að allir æfi að svara sem umsækjendur.

Ef þú veist ekki svarið máttu segja það og leggja til raunhæft næsta skref. Það er gagnlegra en loforð sem þú getur ekki staðið við.

8 Nyt projekt, nyt svar

P10 · Ný auglýsing og S1-C05-A02

Kennari afhendir nýja auglýsingu og nýtt reynslukort. Hlustaðu tvisvar á nýju skilaboðin. Skráðu hvers er nú óskað og skrifaðu 80–100 orða svar á dönsku. Fyrsta tilraun er án fyrirmyndarbréfa og orðasafns.

P11 · Stutt einstaklingsviðtal

Kennari spyr um dæmið þitt og bætir við nýjum aðstæðum. Svaraðu með eigin orðum og spurðu ef eitthvað vantar. Þú mátt biðja um endurtekningu. Svarið þarf að passa við nýju spurninguna, ekki aðeins endurtaka bréfið.

9 Se, hvad dit eksempel viser

P12 · Endurskoðun

Finndu almenna fullyrðingu í eigin texta. Gerðu hana nákvæmari með atburði sem heimild styður. Ef heimildina vantar skaltu afmarka fullyrðinguna eða spyrja, ekki búa til sönnun.

Skrifaðu: Þetta sýnir dæmið mitt. Þetta sýnir það ekki. Þessa hjálp notaði ég. Þetta ætla ég að æfa næst.

Í næstu kennslustund rifjarðu upp eina setningu með **hjalp** og eina með **har prøvet** án þess að opna bókina. Síðar færðu nýtt verkefni sem þarf annars konar dæmi. Í kafla 6 notarðu nákvæmar lýsingar til að segja hvað þú hefur gert og hvað er enn ólokið.

6. KAFLI Dansk i hverdagen

Vi løser opgaven sammen

Við leysum verkefnið saman

6

Þú ert í hópi sem undirbýr litla sýningu um hversdagslíf ungs fólks. Verkefnið er ekki að vita allt, heldur að spyrja þegar eitthvað er óljóst, semja um ábyrgð og afhenda verk þannig að næsti aðili geti haldið áfram.

Det skal vi kunne

Ég get fundið nýjustu verkaskiptinguna, greint tilbúið verk frá samþykktu, útskýrt stöðu á íslensku, skrifað beiðni á dönsku og samið á dönsku þegar eitthvað breytist.

Í ÞESSUM KAFLA

1 Før du begynder 31
2 Læs: Fem beskeder, én arbejdsdag 31
3 Lyt: Hvem har opgaven nu? 33
4 Sprog, der bringer arbejdet videre 33
5 Formidl mellem dansk og islandsk 34
6 Tal sammen: Fordel arbejdet 34
7 Prøv selv, og vend tilbage 35

1 Før du begynder

P01 · Hvað þarf næsti aðili að vita?

Án orðasafns: skrifaðu þrjár danskar spurningar sem gætu hjálpað ef félagi segir aðeins: **Det ordner vi senere.** Hugsaðu um verk, ábyrgð og tíma. Berðu saman við félaga og veljið spurninguna sem afmarkar best hvað þarf að gera næst. Geymdu fyrstu tilraunina.

2 Læs: Fem beskeder, én arbejdsdag

Lestu textana fyrst í heild. **D1–D5 eru skilaboð frá sama fimmtudegi.** Tilvísun eins og „D4, Emil“ nægir þegar þú styður svar. Ný skilaboð geta breytt einu atriði án þess að ógilda öll eldri fyrirmæli.

D1 Opgaveliste, torsdag kl. 9.00

I morgen åbner vores lille udstilling om unges hverdag. I dag skal vi gøre materialet klar. Vi skal bruge seks billeder og seks korte billedtekster. Billederne er valgt, men to tekster mangler stadig. Noah samler billeder og tekster i én fil. Sara læser teksterne og sender dem til Emil, som skal godkende dem. Ingen må markere teksterne som godkendt, før Emil har svaret.

Den fælles fil skal være klar klokken 13.15. Vi skal også prøve linket til den digitale udstilling på en anden computer. Det er ikke nok, at det virker på den computer, vi selv har brugt. Inden vi går, skal der ligge en kort besked til fredagsholdet: Hvad er færdigt, hvad mangler, og hvem kan de spørge?

D2 Sara i gruppechatten, kl. 10.20

Jeg har læst fire tekster. De er korte nok, men jeg har stillet et spørgsmål om et navn i den tredje tekst. De sidste to tekster kommer fra Noah. Jeg kan læse dem indtil klokken tolv. Derefter er jeg til samtale og kan ikke følge med i chatten. Kan nogen tage over, hvis teksterne kommer senere? Skriv gerne, hvem der gør det. Et hjerte på beskeden fortæller mig ikke, hvem der gør det.

D3 Noah svarer, kl. 10.35

Jeg sender de sidste tekster klokken 12.10. Billederne ligger allerede i mappen. Jeg kan samle filen, men jeg kan ikke både læse korrektur og undersøge linket. Jeg har heller ikke fået svar på navnet endnu. Skal vi lade det felt stå åbent, indtil Emil har svaret?

D4 Emil bekræfter, kl. 10.50

Ja. Lad feltet stå åbent. Fra klokken tolv læser Liv de sidste to tekster i stedet for Sara. Jeg godkender stadig alle seks tekster. Noah samler filen, og Liv prøver linket, når filen er klar. Fristen er stadig klokken 13.15. Skriv til mig, hvis der er noget, I ikke kan nå.

D5 Foreløbig overdragelse, kl. 11.00

Billederne er klar. De sidste to tekster er ikke færdige endnu. Emil skal stadig godkende alle seks tekster, og linket er ikke prøvet. Liv overtager Saras opgave fra klokken tolv. Fredagsholdet skal læse vores endelige besked, ikke bruge denne foreløbige status som bevis på, at alt er klar.

P02 · Find den gældende aftale

Svaraðu með eigin orðum og vísaðu í heimild:

1. Hver les síðustu tvo textana ef þeir berast kl. 12.10?
2. Hver samþykkir textana? Hvað sýnir að það hefur ekki enn gerst?
3. Hvaða verk eru ólokin kl. 11? Nefndu að minnsta kosti þrjú og heimild við hvert.
4. Hvaða tími breytist ekki í D4?
5. Má föstudagshópurinn lesa D5 sem staðfestingu á því að sýningin sé tilbúin? Hvers vegna?
6. Hvað er óljóst við nafnið í þriðja textanum, og hver getur svarað því? Ekki búa nafnið til.

P03 · Tilbúið er ekki alltaf samþykkt

Merktu hverja fullyrðingu **stendur í heimild**, **stangast á við heimild** eða **ekki vitað**. Nefndu heimildina eða hvaða upplýsingar vantar.

- Alle seks tekster er godkendt.
- Sara læser de sidste tekster klokken 12.10.
- Billederne ligger i mappen.
- Linket virker på alle computere.
- Emil ændrer afleveringsfristen til klokken 13.30.
- Liv har sagt ja til at arbejde på fredag.

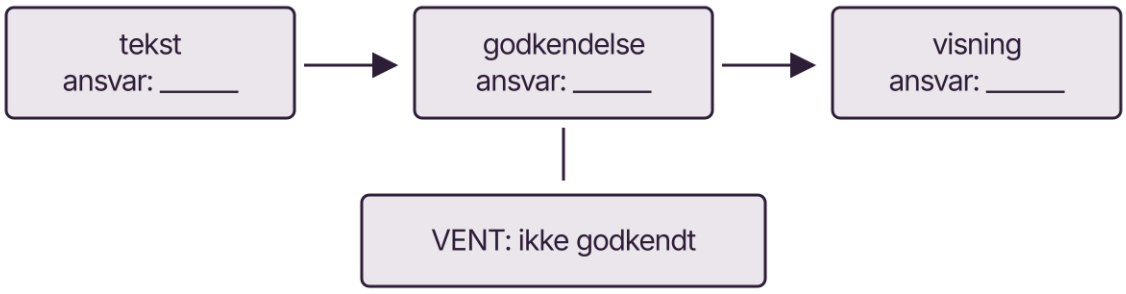

Hvem gør hvad, og hvad skal vente?

Myndin í orðum: Þrjú stig: **tekst → godkendelse → visning**, með auðri línu fyrir ábyrgð við hvert stig. Texti sem er ekki samþykktur bíður (**VENT**) og fer ekki áfram til birtingar. Fylltu inn ábyrgðina út frá D1–D5: hver les fyrir og eftir

kl. 12, hver samþykkir og hver setur saman skrána.

3 Lyt: Hvem har opgaven nu?

P04 · A01: Hlustaðu eftir ábyrgð

Kennari les eða spilar S1-C06-A01, samtal síðar sama fimmtudag. Fyrri hlustun: Hvaða verk skiptir um ábyrgðaraðila? Seinni hlustun: fylltu út töfluna; hver tekur við hvaða verki, hvaða aðstoð vantar og hvað er enn óstaðfest? Einfalt **okay** er ekki skýr staðfesting. Eftir fyrstu svörin færðu afritið og getur bætt svarið í öðrum lit.

Verk	Fyrri ábyrgð	Ný ábyrgð	Hvað þarf að staðfesta?
Lestur síðustu texta			
Prófun slóðar			
Samþykki texta			
Samsetning skrár			

4 Sprog, der bringer arbejdet videre

Danska	Íslenska og notkun
Hvem tager sig af linket?	Hver sér um slóðina? Spurt er um ábyrgð.
Kan du læse de to tekster?	Geturðu lesið textana tvo? Beiðni sem þarf svar.
Vil du sende filen?	Viltu senda skrána? Beiðni um athöfn.
Vi skal aflevere klokken 13.15.	Við eigum að skila kl. 13.15; það er ákveðið.
Vi kan vise den digitale version.	Við getum sýnt stafrænu útgáfuna; það er möguleiki.
Jeg mangler filen for at kunne prøve linket.	Mig vantar skrána til að geta prófað slóðina.
Det er ikke færdigt endnu.	Þetta er ekki tilbúið enn. Segðu hvað „þetta“ er.
Mener du, at jeg skal sende begge filer?	Áttu við að ég eigi að senda báðar skrárnar?

Skal lýsir hér ákveðnu verki eða kröfu. **Kan** lýsir möguleika eða getu og getur líka hafið beiðni. **Vil du …?** er kurteis beiðni. **Send filen** er bein beiðni í boðhætti; **Send gerne filen inden klokken tolv** er mildari en gefur samt skýran tíma.

For at + nafnháttur sýnir tilgang: **Jeg åbner filen for at kontrollere navnene.** Með **fordi** skýrirðu ástæðu: **Jeg spørger, fordi navnet ikke er tydeligt.** Berðu líka saman **Billederne er klar** og **Jeg er færdig med billederne**: fyrri setningin lýsir stöðu myndanna, sú seinni segir að ég hafi lokið mínum hluta.

P05 · Orðalag sem skýrir

A. Veldu **skal / kan / er** eftir merkingunni í sviganum: (1) Vi _____ aflevere klokken 13.15. (ákveðinn skilatími) (2) Vi _____ bruge en digital version. (möguleg lausn) (3) Filen _____ ikke færdig endnu. (staða)

B. Sameinaðu án þess að breyta merkingunni: **Jeg beder om filen. Jeg vil prøve linket.** Notaðu **for at**. Breyttu síðan **Send den** í beiðni þar sem fram kemur að þú þurfir lokaskrána fyrir kl. 13.

C. Gerðu óljósa setningu skýra: **Liv sender den til ham, når det er færdigt.** Þú veist að Liv sendir lokaskrána til Emils þegar textarnir eru tilbúnir. Skrifaðu skýra setningu og lestu hana fyrir félaga sem segir með eigin orðum hvað gerist.

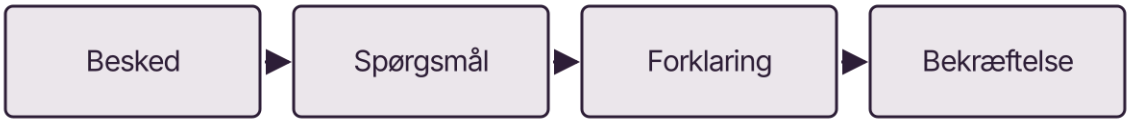

En besked er først fælles, når vi har tjekket forståelsen.

Myndin í orðum: Skilaboð, spurning, skýring og staðfesting í röð: „Kan du sende den?“ → „Mener du den nye fil?“ → „Ja, version to, inden klokken ét.“ → „Så sender jeg version to inden klokken ét.“

P06 · Frá fyrirmynd að eigin svari

Annað ykkar segir **Kan du gøre det inden frokost?** Hitt biður um skýringu á verki og tíma. Það fyrra velur raunhæft verk úr D1 og svarar. Það síðara staðfestir með eigin orðum. Skiptið um hlutverk; í seinni lotunni má aðeins hafa þrjú orð á blaði: **opgave / ansvar / tid**. Leggið áherslu á verkið, nafnið og tímann þegar þið endurtakið samkomulagið.

5 Formidl mellem dansk og islandsk

P07 · DA→IS: Munnleg stöðuskýring

Íslenskur samstarfsfélagi les ekki dönsku og kemur til vinnu kl. 11. Hann þarf að vita hvað er ólokið og hver má samþykkja textana. Notaðu **D1–D5, ekki A01, sem gerist síðar um daginn**, og undirbúðu 45–60 sekúndna skýringu á íslensku. Skrifaðu þrjú lykilorð með heimild við hvert, ekki heilt handrit. Nefndu nýjustu verkaskiptinguna. Skilaðu lykilorðunum ásamt einni íslenskri setningu um það sem er óvíst. Félaginn spyr svo: „Eru myndirnar þá líka ósamþykktar?“ Svaraðu aðeins því sem heimildirnar segja.

P08 · IS→DA: Ný staða, ný beiðni

Þetta er **annar hópur á öðrum vinnudegi**. Nöfn og samþykki úr D1–D5 eiga ekki við hér.

> Myndirnar eru tilbúnar. Tvo texta vantar. Íris kemur kl. 13 en Gunnar fer kl. 12.45. Prófa þarf slóðina fyrir kl. 13.15. Enginn hefur staðfest hver samþykkir lokatextana. Danski hópurinn gæti hjálpað en hefur ekki lofað því.

Skrifaðu 90–120 orð á dönsku til danska hópsins. Lýstu stöðunni, skýrðu tímabilið þegar hvorki Íris né Gunnar eru á staðnum og settu fram eina skýra beiðni um aðstoð. Spurðu líka hver samþykkir textana. Ekki segja að myndirnar séu samþykktar eða að aðstoð sé tryggð. Lagaðu eina setningu þar sem **det** gæti verið óljóst.

6 Tal sammen: Fordel arbejdet

P09 · Einkaspjöld og breytt skilyrði

Fáðu spjald A eða B hjá kennara; ekki sýna félaganum það. Þið undirbúið nýja birtingu og þurfið upplýsingar hvort frá öðru. Skrifaðu þrjú lykilorð. Talið **aðeins dönsku**: spyrjið, leggið til verkaskiptingu og ákveðið hvernig verkið verður afhent og birt. Kennari bætir við nýjum upplýsingum eftir fyrstu tillöguna. Að lokum segir hvort ykkar með eigin orðum hvað það afhendir og hvenær. Skiptið svo um hlutverk í nýrri lotu.

Skráðu aðeins það sem þið hafið bæði staðfest og merktu það sem er ólokið.

Opgave	Ansvar	Tid	Status
Læse de sidste tekster (eksempel)	Liv	Efter 12.00	Aftalt i D4
Godkende teksterne (eksempel)	Emil	Ikke oplyst	Afventer
Opgave fra jeres samtale			
Det, der ikke er afklaret			

7 Prøv selv, og vend tilbage

P10 · A02 og ný afhending

Þú ert í fimmtudagshópnum og afhendir föstudagshópnum. Kennari afhendir nýja töflu og les S1-C06-A02 tvisvar. Skráðu fyrst á íslensku eða með lykilorðum hvað stangast á milli töflunnar og skilaboða Maliks og eina spurningu sem gæti leyst óvissuna. Skilaðu hlustunarnótunum. Þú færð síðan afritið og skrifar 70–100 orða danska afhendingarnótu til föstudagshópsins: Hvað er tilbúið, hvað stangast á, hver tekur við skránni og hvað á að gera næst?

P11 · Þitt eigið samtal

Þú ræðir stuttlega við kennara um nýju afhendinguna. Útskýrðu stöðuna og svaraðu einni eða tveimur nýjum spurningum. Þú mátt biðja um endurtekningu eða segja að kanna þurfi atriði. Þú mátt hafa þrjú lykilorð, en ekki P10-nótuna eða skrifað samtal.

P12 · Endurheimt og næsta skref

Lokaðu bókinni. Skrifaðu eina setningu í núliðinni tíð um það sem hópurinn hefur lokið (**Vi har …**), eina danska setningu um ólokið verk, eina spurningu til að fá skýringu og eina staðfestingu. Berðu saman við P01: Varð spurningin nákvæmari? Veldu eitt fyrsta svar og eina endurskoðun og merktu hjálpina sem þú notaðir. Í næstu kennslustund færðu aðra stutta afhendingu án orðasafnsins. Í kafla 8 notarðu sömu færni í nýju verkefni.

7. KAFLI Dansk i hverdagen

Når noget ikke passer

Þegar eitthvað stemmir ekki

7

Nemendahópur pantar kort fyrir skólasýningu en fær færri en staðfestingin segir. Hvað er hægt að segja með vissu og hvað þarf að kanna? Hér lýsirðu misræmi án þess að giska á orsökina, skrifar skýrt erindi og ræðir lausn.

★ Det skal vi kunne

Ég get borið saman tvær heimildir, greint athugun frá túlkun, miðlað stöðu, beðið um að eitthvað sé kannað og brugðist við nýrri tillögu að lausn.

Í ÞESSUM KAFLA

1 Før du begynder 36
2 Fire dokumenter om samme bestilling 36
3 Lyt: Et svar er ikke altid et løfte 38
4 Sprog: Beskriv forskellen præcist 38
5 Miðlaðu því sem viðtakandinn þarf 39
6 Tal sammen: Hvilken løsning kan bruges? 39
7 Nyt problem, egne ord 40

1 Før du begynder

P01 · Áður en þú ályktar

Án orðasafns: skrifaðu á dönsku eina spurningu um eitthvað óstaðfest, eina setningu um það sem er ekki tilbúið og eina kurteisa beiðni. Berðu saman við félaga. Segir setningin þín að eitthvað sé ekki vitað, eða segir hún að einhver hafi gert mistök? Það er ekki sama merking.

2 Fire dokumenter om samme bestilling

D1–D4 fjalla um sömu pöntun, K-024. Sýningin opnar á laugardag kl. 14.

D1 Bestilling fra elevgruppen, tirsdag kl. 9.10

Til Kortværkstedet

Vi vil gerne bestille 24 trykte kort til vores skoleudstilling. Kortene skal være i A5-format og have den tekst, som står i den vedhæftede fil. Vi bruger dem ved vores billeder, så det er vigtigt, at kortene kan læses på lidt afstand. Vi ønsker sort tekst på hvid baggrund. Send venligst ikke en anden størrelse uden først at spørge os.

Vi skal bruge kortene til en udstilling, der åbner lørdag klokken 14. Kan I levere alle kortene senest fredag klokken 12? Skriv gerne, om det er muligt. Vores kontaktperson er Lea. Hun kan svare på vegne af gruppen, men er ikke på skolen hele dagen.

Venlig hilsen
elevgruppen

D2 Bekræftelse K-024, tirsdag kl. 13.05

Tak for jeres bestilling. Vi bekræfter 24 kort i A5-format med sort tekst på hvid baggrund. Vi bruger den fil, I sendte tirsdag morgen. Ordrenummeret er K-024. Kortene bliver leveret til skolens reception senest fredag klokken 12. Receptionen har fået besked om, at leveringen er til Lea og elevgruppen.

Når I har modtaget leveringen, må I gerne kontrollere antallet og give os besked, hvis noget ikke stemmer. Brug ordrenummeret, så vi kan finde den rigtige bestilling. Leveringen kan bestå af en eller flere pakker. Spørg os, hvis I har brug for at kende antallet af pakker inden fredag.

D3 Modtagelsesnotat, fredag kl. 10.15

Pakken kom til receptionen klokken 10. Lea og Osman åbnede den sammen. De fandt fire bundter med fem kort i hvert: i alt 20 kort. De talte kortene to gange. Formatet og farverne stemte med bestillingen. Der lå ingen besked om flere pakker i kassen. Receptionen havde kun registreret denne ene pakke til gruppen. Vi ved ikke, om en anden pakke stadig er på vej.

D4 Leas mail, fredag kl. 10.30

Hej Kortværkstedet. Jeg skriver om ordre K-024. Ifølge bekræftelsen har vi bestilt 24 kort. Vi har modtaget 20 kort i én pakke her til morgen. Kan I undersøge, om der kommer flere? Det er muligt, at en anden pakke er på vej, men det kan vi ikke se af papirerne. Vi vil gerne finde en løsning inden udstillingen i morgen. Kan I give os en status i dag? Venlig hilsen Lea.

Tæl det, der er kommet. Beskriv forskellen.

Myndin í orðum: 4 × 5 = 20 kort hafa borist; staðfestingin segir 24 kort. Munurinn er fjögur kort.

P02 · Lestu og vísaðu í gögn

1. Hvaða fjöldi og afhendingarfrestur eru staðfest í D2?
2. Hvernig staðfesti hópurinn fjöldann í D3?
3. Hvaða tvö einkenni kortanna passa við pöntunina?
4. Hvað er vitað um annan pakka? Hvað er ekki vitað?
5. Er staðfest að prentunin hafi mistekist? Hvaða upplýsingar vantar til að hægt sé að segja það? Þú mátt nota: **Det fremgår ikke af …**
6. Hvers vegna setur Lea pöntunarnúmerið í erindið?
7. Er afhendingarfresturinn liðinn þegar Lea skrifar D4? Hvaða máli skiptir það fyrir orðalagið?

Skráðu heimild við hvert svar. Reikna má 24 − 20, en útreikningurinn segir ekki hvers vegna munurinn varð.

P03 · Gögn, túlkun eða ósk?

Flokkaðu setningarnar sem **staðfest**, **óstaðfest** eða **ósk**. Merktu sérstaklega „ásökun án heimildar" við setningu sem fullyrðir um sök sem engin heimild styður. Útskýrðu eitt val.

- Vi har modtaget 20 kort.
- Værkstedet har glemt at trykke fire kort.
- Vi vil gerne have en status i dag.
- En anden pakke er måske på vej.
- Ifølge bekræftelsen skal leveringen komme senest fredag klokken 12.
- Vi håber, at alle kortene kan være her inden udstillingen.

Notaðu töfluna til að halda flokkunum aðskildum: það sem við vitum, það sem er óstaðfest og það sem við óskum eftir.

Det ved vi	Det er ikke bekræftet	Det ønsker vi
D3: Vi talte 20 kort.		

3 Lyt: Et svar er ikke altid et løfte

P04 · A01: Hverju lofar starfsmaðurinn?

Hlustaðu á S1-C07-A01. Fyrri hlustun: Hafa öll fjögur kortin fundist? Seinni hlustun: skráðu staðfestan fjölda, mögulega afhendingu, hvenær næsta svar kemur og hvað starfsmaðurinn veit ekki. Eftir fyrstu svörin færðu afritið og mátt leiðrétta. Merktu hvað þú heyrðir sjálf eða sjálfur og hvað skýrðist með textanum.

4 Sprog: Beskriv forskellen præcist

Orðasamband	Merking og notkun
Ifølge bekræftelsen …	Samkvæmt staðfestingunni … Tengir fullyrðingu við heimild.
Vi har modtaget …	Við höfum fengið … Lýsir því sem hefur borist og á við núna.
Der mangler fire kort i forhold til bestillingen.	Fjögur kort vantar miðað við pöntunina. Segir ekki hver olli því.
Kan I undersøge det?	Getið þið kannað þetta? Skýr beiðni þegar ljóst er hvað „det" er.
Muligvis / måske	Hugsanlega / kannski. Óvissa, ekki staðfesting.
Vi undersøger det.	Við erum að kanna það. Niðurstaðan er ekki komin.
Vi vil gerne finde en løsning.	Við viljum gjarnan finna lausn. Býður til samráðs.
Hvornår kan vi forvente et svar?	Hvenær getum við vænst svars?

Núliðin tíð og þátíð: **Vi har modtaget 20 kort** tengir móttökuna við stöðuna núna. **Pakken kom klokken ti** segir frá liðnum atburði. Formin geta staðið saman: **Pakken kom klokken ti, og vi har nu talt kortene.**

Skilyrði og orðaröð: **Hvis vi kan hente to kort, har vi 22 kort til åbningen.** Á eftir hvis-setningunni kemur persónubeygða sögnin **har** á undan **vi**. Einnig má segja: **Hvis vi kan hente to kort, så har vi 22 kort …** Hvorug setningin segir að afhendingin sé staðfest.

Ósk eða krafa? **Vi vil gerne have svar inden klokken 16** lýsir ósk. **I skal svare inden klokken 16** er krafa. Veldu orðalag sem passar við tilganginn og heimildirnar; erindi getur verið beinskeytt án þess að vera ásakandi.

P05 · Breyttu orðalagi, haltu merkingunni

A. Settu í núliðna tíð: **Vi modtager 20 kort → Vi har …**; **Vi tæller kortene → Vi har …**

B. Raðaðu: **hvis / to kort / vi / kan hente / har / 22 kort / vi**. Bættu við **til åbningen** og lestu upp. Hvað er enn skilyrði?

C. Skrifaðu þessar tvær setningar upp á nýtt sem hlutlausa athugun og spurningu: **I har lavet en fejl. Send de fire kort nu.** Notaðu fjöldann úr D2–D3 og spurðu um það sem vantar.

P06 · Stutt erindi með skýran tilgang

Lestu þetta dæmi um **aðra pöntun**:

> Hej. Jeg skriver om vores mappebestilling M-016. I bekræftelsen står der blå mapper, men de mapper, vi modtog i dag, er grønne. Kan I undersøge, om vi har fået den rigtige pakke? Vi skal bruge mapperne på onsdag og vil gerne høre, hvilke muligheder der er. Venlig hilsen Naja.

Finndu ávarp, pöntunarnúmer, samanburð, spurningu, ósk og kveðju. Hverju mætti sleppa ef þetta væri stutt svar í tölvupóstþræði sem þegar er í gangi? Hvað má ekki vanta ef viðtakandinn á að geta hjálpað?

5 Miðlaðu því sem viðtakandinn þarf

P07 · DA→IS: Verkefnastjórinn þarf stöðuna

Eftir A01 skrifarðu 80–110 orð á íslensku fyrir verkefnastjóra sem les ekki dönsku. Notaðu fyrirsagnirnar **Staðfest / Óstaðfest / Næsta svar**. Nefndu muninn á pöntun og móttöku, það sem starfsmaðurinn hefur fundið og hvenær hann ætlar að svara. Vísaðu í pöntunarstaðfestinguna, móttökunótuna og símtalið eftir því sem við á. Þýddu **jeg undersøger det stadig** ekki sem „þau senda þetta“.

P08 · IS→DA: Þitt eigið erindi

Notaðu þessa stöðulýsingu, **án upplýsinga úr A01**:

> Föstudagur kl. 10.20. Hópurinn fékk 20 kort kl. 10 í morgun. Pöntunarstaðfesting K-024 segir 24 kort og afhendingu fyrir kl. 12 í dag. Sýningin opnar kl. 14 á morgun. Hópurinn vill fá upplýsingar um stöðuna fyrir kl. 16 í dag svo hægt sé að undirbúa opnunina. Ekki er vitað hvort fleiri pakkar eru á leiðinni. Lea fer úr skólanum kl. 13 og svarið á að fara til Osmans. Kortin eiga að standa við myndirnar í aðalsalnum.

Lokaðu D1–D4 meðan þú skrifar fyrstu gerð. Skrifaðu 130–160 orð á dönsku til Kortværkstedet. Lýstu staðreyndum og heimildum, spurðu um það sem er óljóst og óskaðu eftir svari. Útskýrðu hvers vegna tímamörkin skipta máli. Ekki búa til loforð, verð eða kröfur. Ef textinn verður styttri skaltu athuga hvort mikilvægar upplýsingar vanti.

6 Tal sammen: Hvilken løsning kan bruges?

P09 · Lausn sem breytist

Kennari afhendir einkaspjöld. A talar fyrir hópinn, B fyrir verkstæðið. Ekki sýna spjöldin. Talið aðeins dönsku og finnið út hvað hægt er að staðfesta núna og hvað þarf að bíða. Eftir fyrstu tillöguna breytist afhendingartíminn. Bregðist við breytingunni, spyrjið ef upplýsingar vantar og staðfestið samkomulagið hvort fyrir sig. Skiptið um hlutverk með nýjum spjöldum í annarri lotu.

Þú getur notað **Det kan fungere, hvis … / Det er endnu ikke bekræftet / Hvad kan I tilbyde i stedet?** Ekki skrifa samtalið fyrir fram. Markmiðið er samráð, ekki leikin reiði.

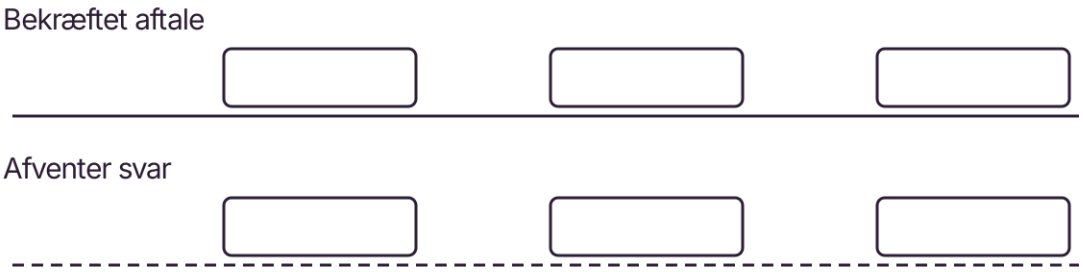

Skriv kun en aftale øverst, når den er bekræftet.

Skráðu hvert atriði með tíma í annan dálkinn: staðfest samkomulag eða beðið eftir svari.

Bekræftet aftale: hvad, hvem, hvornår?	Afventer svar: hvad og fra hvem?

7 Nyt problem, egne ord

P10 · A02 og annað misræmi

Kennari afhendir nýja pöntunarstaðfestingu og nýja móttökunótu. Berðu þær saman og finndu hvað stemmir ekki. Hlustaðu tvisvar á S1-C07-A02 og skráðu hvað breytist og hvað er staðfest. Skilaðu hlustunarnótunum áður en þú skrifar; þá færðu afritið. Skrifaðu 90–120 orða erindi á dönsku til tengiliðarins: lýstu ósamræminu, vísaðu í gögnin og spurðu um næsta skref. Spurðu að minnsta kosti einnar spurningar sem gögnin svara ekki. Ef beðið er um nafn sem þú veist ekki skaltu segja að þú látir vita af því síðar.

P11 · Einstaklingssamtal

Útskýrðu nýja vandann fyrir kennaranum, sem leikur tengiliðinn. Bregstu við nýrri tillögu og spurðu spurningar sem hjálpar þér að meta hana. Þú mátt segja að eitthvað sé ekki staðfest eða biðja um endurtekningu.

P12 · Endurskoðun og endurheimt

Veldu eina fullyrðingu úr P10-erindinu þínu. Hvað styður hana? Breyttu skýringu sem þú getur ekki stutt í spurningu. Lokaðu síðan textanum og skrifaðu eftir minni eina setningu með **ifølge**, eina með **har modtaget** og eina með **hvis**. Nefndu hjálpina sem þú notaðir og eitt næsta skref. Eftir viku færðu nýtt stutt misræmi að leysa; kortatölurnar eiga þá ekki við.

8. KAFLI Dansk i hverdagen

Klar til næste skridt

Tilbúin í næsta skref

8

Nú notarðu allt sem þú hefur æft: að spyrja, velja, rökstyðja, finna það sem vantar, bregðast við breytingu og afhenda verkefni. Íslenski hópurinn þinn á sameiginlegan vinnudag með dönskum jafnöldrum. Allt sem þú þarft að vita stendur í þessum kafla eða á spjöldum kennarans.

★ Det skal vi kunne

Ég get útskýrt ákvörðun út frá nokkrum heimildum og breytt henni þegar nýjar upplýsingar berast. Hópurinn gerir sameiginlegan upplýsingapakka, en hver nemandi skilar líka eigin lestrar- og hlustunarsvari, dönsku erindi og samtali.

Í ÞESSUM KAFLA

1 Før du begynder 41
2 Kilder til en fælles arbejdsdag 41
3 Sprog: Forklar dit valg uden at love for meget 43
4 Lyt og opdatér din plan 44
5 En pakke til to forskellige modtagere 44
6 Tal sammen: En plan skal kunne ændres 45
7 Prøv selv med nye oplysninger 45

1 Før du begynder

P01 · Samskipti eftir minni

Án orðasafns: skrifaðu á dönsku eina staðfestingarspurningu, eina ástæðu fyrir vali, eina setningu um óvissu og eina tillögu að varaleið. Segðu eina setninguna við félaga sem svarar með nýrri spurningu. Geymdu blaðið til samanburðar í lokin.

2 Kilder til en fælles arbejdsdag

D1–D4 fjalla um vinnudaginn **föstudaginn 15. maí**. Heimildirnar eru merktar eftir sendanda og tíma. D4 er bein breyting frá sama tengilið og D1 og breytir aðeins því sem hún nefnir. IS1 lýsir þörfum íslenska hópsins, ekki samþykki danska hópsins.

D1 Invitation fra Maja, mandag 11. maj kl. 10

Velkommen til vores fælles arbejdsdag fredag den 15. maj. Vi vil undersøge, hvad der gør et sted til et godt sted at være for unge. I må gerne arbejde med et opdigtet sted og give personerne opdigtede navne.

Vi tilbyder to opgaver. I kan lave et kort lydinterview om et godt mødested, eller I kan lave en lille udstilling med billeder og forklarende tekster. Begge opgaver kræver, at I vælger et spørgsmål, fordeler arbejdet og forklarer jeres valg. Et lydinterview skal vare mellem et og to minutter. En udstilling skal have tre billeder og en kort tekst til hvert billede. I skal bruge materiale, som gruppen selv har lavet.

Formålet er ikke at lave et perfekt produkt. Vi vil gerne høre, hvordan I kommer frem til en fælles løsning, og hvad I ændrer undervejs. I arbejder sammen med to danske elever, som også kan stille spørgsmål til jeres forslag.

Vi mødes ved indgang A. Jeg er dagens kontaktperson. Læs beskrivelsen af lokalerne og den foreløbige tidsplan, før I vælger. Et ledigt rum er ikke automatisk reserveret til jeres gruppe. Send jeres forslag med to konkrete spørgsmål, så

vi kan afklare det vigtigste inden fredag. Dagen slutter senest klokken 15, men hver gruppe skal også aftale, hvem der afleverer materialet, og hvordan næste hold kan finde det.

D2 Lokaler og frokost, tirsdag 12. maj kl. 9

Lydrummet er ledigt fredag fra klokken 10.30 til 11.00. Derefter bruges det af en anden gruppe. Det lille møderum er roligt og ledigt fra 11.15 til 11.45. Her kan I forberede jer, men der er ikke udstyr til at optage lyd.

Fællesrummet kan bruges til frokost fra 12.00 til 12.30. I må gerne tage madpakker med; det er ikke nødvendigt at købe noget. Caféen sælger også mad, men vi har ikke oplysninger om dagens udvalg eller priser.

Præsentationsrummet er foreløbigt ledigt fra 14.00 til 14.45. En elevvært kan åbne lydrummet, hvis Maja ikke er der. Vi har endnu ikke valgt elevværten. Det er heller ikke afklaret, om gruppen må bruge egne telefoner til optagelsen.

D3 Foreløbig tidsplan, tirsdag 12. maj kl. 12

Tid	Aktivitet	Status
10.00	Mødested ved indgang A	Foreløbig ankomst
10.30–11.00	Mulighed for lydarbejde	Rummet ledigt, ikke reserveret
11.15–11.45	Rolig forberedelse	Møderum ledigt
12.00–12.30	Fælles frokost	Fællesrummet til rådighed
13.00–13.45	Redigering og færdiggørelse	Arbejdsborde til rådighed
14.00–14.45	Præsentationer	Foreløbigt tidsrum
Senest 15.00	Aflevering og afslutning	Fælles slutgrænse

8

D4 Direkte opdatering fra Maja, onsdag 13. maj kl. 15

Der er to ændringer til fredagens plan. Indgang A er lukket, så brug indgang C ved receptionen. Præsentationsrummet bliver først ledigt klokken 14.15, men vi har det stadig kun til 14.45. Resten af oplysningerne om lokalerne er uændrede. Jeg vil gerne have jeres forslag torsdag inden klokken 12. Skriv, hvis I har brug for alle tredive minutter i lydrummet, så vi kan aftale adgang. Jeg har endnu ikke fået svar om egne telefoner. En ledig tid i skemaet er stadig ikke en reservation; I får en særskilt bekræftelse på jeres valg.

IS1 Þarfir íslenska hópsins, miðvikudagur 13. maí

Hópurinn vill gera hljóðviðtal og þarf 30 mínútur í hljóðrýminu. Hann getur ekki komið fyrr en kl. 10.15. Hópurinn vill fá rólegt rými til að undirbúa kynninguna. Hann vill borða með hinum án þess að þurfa að kaupa mat og kynna afurðina áður en klukkan verður 15. Hann vill nota eigin síma við upptökuna en getur spurt um lánstæki ef það er ekki hægt.

P02 · Eigin heimildatafla

Fylltu út töfluna sjálfstætt áður en hópurinn byrjar að gera áætlun. Skráðu heimild og stöðu; **ledigt** er ekki það sama og **reserveret**.

Atriði	Það sem heimild segir	Heimild	Staðfest, mögulegt eða óleyst?
Inngangur			

Atriði	Það sem heimild segir	Heimild	Staðfest, mögulegt eða óleyst?
Koma íslenska hópsins			
Hljóðvinna			
Rólegur undirbúningur			
Sameiginleg máltíð			
Kynning			
Eigin símar			

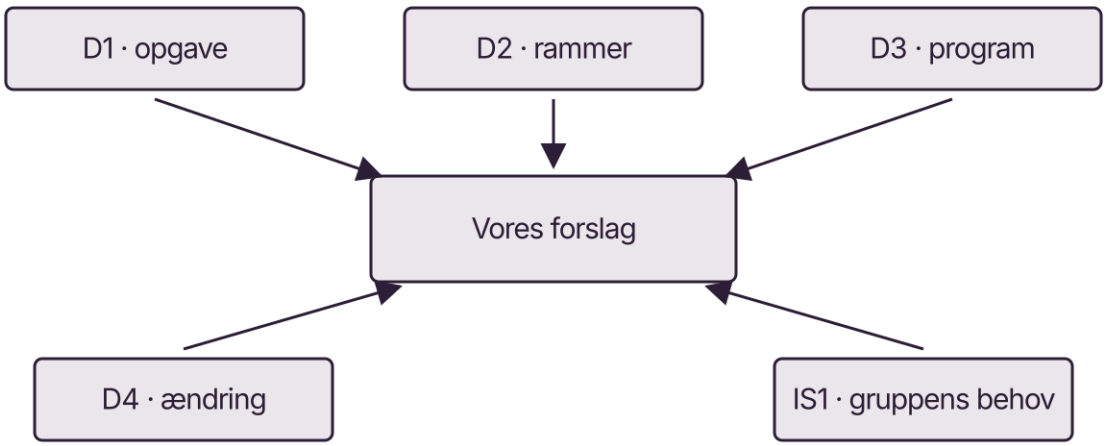

Et forslag bygger på flere kilder.

Myndin í orðum: Fimm heimildir tengjast tillögunni: D1 verkefnið, D2 aðstaðan, D3 dagskráin, D4 breytingin og IS1 þarfir hópsins. Tengdu hverja ákvörðun við heimildina sem styður hana.

P03 · Berðu saman og rökstyddu

Svaraðu fyrst sjálfstætt og vísaðu í heimildir.

1. Hvaða tveimur atriðum í eldri áætluninni breytir D4?
2. Getur hópurinn komið kl. 10.15 og samt notað allar 30 mínúturnar í hljóðrýminu ef aðgangur fæst?
3. Hvar og hvenær er hægt að undirbúa kynninguna í ró eftir hljóðvinnuna?
4. Hvað sýnir að enginn þarf að kaupa hádegismat? Hvað veistu ekki um kaffihúsið?
5. Er hægt að fullyrða að hópurinn hafi fengið hljóðrýmið? Hvað þarf til að staðfesta það?
6. Félagi segir: **Vi kan præsentere klokken 14.50, fordi dagen slutter klokken 15.** Útskýrðu hvers vegna það stenst ekki upplýsingarnar um rýmið.

3 Sprog: Forklar dit valg uden at love for meget

Danska	Notkun
Vores forslag bygger på D2 og IS1.	Tengir tillögu við upplýsingar og þarfir.
Vi har valgt lydinterviewet, fordi …	Rökstyður val; ástæðan þarf að passa við gögnin.
Derfor foreslår vi …	Ályktun eða tillaga; ekki samþykki viðtakandans.
Det er endnu ikke bekræftet.	Heldur óstaðfestu atriði opnu.
Hvis det ikke kan lade sig gøre, …	Setur fram varaleið með skilyrði.
Hvad vil I anbefale i stedet?	Biður um aðra tillögu.

Danska	Notkun
Mener du, at ...?	Kannar skilning.
Så er vi enige om ...	Staðfestir aðeins það sem rætt hefur verið.

Berðu saman: **Vi vælger lydinterviewet, fordi vi gerne vil arbejde med spørgsmål og svar.** / **Vi har brug for lydrummet i en halv time. Derfor spørger vi om adgang klokken 10.30.** Fyrri setningin skýrir áhuga; sú seinni tengir þörf við aðgerð. Hvorug segir að bókun hafi verið samþykkt.

Í **Hvis rummet ikke er ledigt, spørger vi om et andet sted** stendur **ikke** á undan sögninni í aukasetningunni og **spørger** á undan **vi** í aðalsetningunni. Notaðu mynstrið til að gera fyrirvarann skýran.

P04 · Lagfærðu of örugga áætlun

Þessi drög voru skrifuð **áður en A01 heyrðist**:

> Vi mødes ved indgang A klokken 10. Vi har reserveret lydrummet, og alle skal købe frokost i caféen. Vi præsenterer klokken 14.50. Vi bruger vores egne telefoner, fordi det sikkert er tilladt.

Leiðréttu drögin með D1–D4 og IS1. Settu tillögu fram sem tillögu og óafgreitt atriði sem spurningu. Berðu svo tvær setningar saman við félaga: Hvaða heimild réttlætir breytinguna?

4 Lyt og opdatér din plan

P05 · A01: Hvað er staðfest og hvað er enn opið?

Hlustaðu á S1-C08-A01, samtal Maju og dansks samstarfsfélaga eftir D4. Báðir hóparnir hafa fengið samtalið sem hluta af upplýsingapakkanum. Fyrri hlustun: Hvaða hluti áætlunarinnar skýrist? Seinni hlustun: skráðu tímasetningar, hver sér um aðgang og hvað er enn óafgreitt. Afritið færðu eftir fyrstu svörin. Uppfærðu heimildatöfluna þína og skráðu A01 sem nýja heimild.

5 En pakke til to forskellige modtagere

P06 · DA→IS: Upplýsingar fyrir fararstjórann

Fararstjóri íslenska hópsins les ekki dönsku. Skrifaðu 120–150 orð á íslensku út frá D1–D4, IS1 og A01. Segðu hvað er staðfest, hvers vegna tillagan hentar hópnum og hvaða **tvö atriði** eru enn óleyst. Vísaðu stutt í heimildir, t.d. „D2, aðstaða“. Fararstjórinn þarf komutíma, inngang og dagskrá, ekki þýðingu á öllum lýsingunum. Segðu aðeins að eitthvað sé bókað ef A01 staðfestir það.

P07 · IS→DA: Áætlun til samstarfshópsins

Skrifaðu **160–200 orð á dönsku** til dönsku jafnaldranna út frá IS1 og dönsku heimildunum. Veldu viðtalið eða rökstudda varaleið sem samræmist þörfunum. Staðfestu tímana fyrir hljóðvinnu, undirbúning, hádegismat og kynningu og leggðu til verkaskiptingu. Komdu með tillögu um hvernig lokaskránni verði skilað og spurðu hvort hún henti. Spurðu tveggja raunhæfra spurninga um það sem er enn óleyst. Miðlaðu aðeins þörfunum í IS1; ekki bæta við upplýsingum.

P08 · Sameiginlegur pakki, sýnileg framlög

Í þriggja manna hópi gerið þið eina danska dagskrá, íslenskt yfirlit fyrir fararstjórann og stutta afhendingarnótu fyrir næsta hóp. Veljið úr ykkar eigin drögum og merkið hver athugaði hverja heimild. Í afhendingarnótunni þarf að koma fram afurð, ábyrgð og það sem þarf enn að staðfesta. Hvert ykkar útskýrir eina ákvörðun fyrir hinum án þess að lesa allan textann. Hóppakkinn kemur ekki í stað einstaklingsverkefnanna.

Fylltu inn áætlun dagsins frá kl. 10 til 15. Merktu hvað er frátekið fyrir hópinn og hvað er aðeins laust.

Tími	Rými	Verk og ábyrgð	Heimild / staða

6 Tal sammen: En plan skal kunne ændres

P09 · Danskur samráðsfundur

Fáðu einkaspjald A eða B. Talið aðeins dönsku og gerið sameiginlega áætlun. Þú veist eitthvað sem hitt þarf að spyrja um. Kennari bætir við breytingu eftir fyrstu tillöguna. Hvort ykkar leggur til lausn, spyr og staðfestir með eigin orðum. Ef lausnin er ekki staðfest segið nákvæmlega hver þarf að svara hverju. Skiptið svo um hlutverk og takið nýja lotu. Undirbúningur: þrjú lykilorð, ekki skrifað samtal.

7 Prøv selv med nye oplysninger

P10 · Ný skilaboð: A02

Þú færð ný skilaboð, S1-C08-A02, og stutta stöðulýsingu frá kennara. Hlustaðu tvisvar. Skráðu hvaða rými breytist, hvað stendur óbreytt og hvað þarf að kanna. Fyrsta hlustunarsvar er án afrits, orðabókar, hóppakka og fyrirmynda. Skilaðu hlustunarsvarinu áður en ritunin hefst.

P11 · Sjálfstætt erindi

Notaðu nýju stöðulýsinguna og afrit A02, sem kennari afhendir þegar hlustunarsvörunum hefur verið safnað. Þú mátt nota orðabók en ekki hóppakkann, fyrirmyndir eða aðstoð félaga. Skrifaðu 120–160 orð á dönsku til tengiliðarins. Lýstu því sem breytingin hefur í för með sér, leggðu til aðgerð og spurðu um það sem er óleyst. Endurgjöf og endurskoðun koma eftir að allir hafa lokið P12-samtalinu.

P12 · Kynntu og svaraðu

Í einstaklingssamtali kynnirðu nýju tillöguna þína í um eina mínútu. Kennari spyr tveggja nýrra spurninga og fylgir einu svari eftir. Þú mátt biðja um endurtekningu og breyta tillögunni. Þú mátt hafa þrjú lykilorð en ekki lesa upp hóptextann. Áætlun sem viðurkennir óvissu er betri en örugg fullyrðing án heimildar.

P13 · Sýni af framförum

Veldu eitt eldra sýni og eitt nýtt. Segðu hvað þú gerðir sjálfstætt, hvaða stuðning þú notaðir og eitt afmarkað næsta skref. **„Æfa að spyrja um óstaðfestan tíma“** er gagnlegra en „verða betri í dönsku“. Eftir viku færðu nýja stutta spurningu og svarar skriflega til að prófa skrefið.

Fylltu út eina röð fyrir hverja færni: sýni og dag, stuðning og næsta skref.

Færni	Mit bevis: sýni og dagur	Min støtte: hjálp	Næste skridt
Lytte			
Læse			
Tale sammen			
Fortælle			
Skrive			
Formidle			

Geymdu gögnin sem sýna hvað þú getur nú og hvað þú vilt æfa næst.

Sprogværktøj Viðaukar A–E

VIÐAUKI A Sprogværktøj

Orð í samhengi

Danska → íslenska

A

Þetta orðasafn fylgir köflum 1–8 og hjálpar þér að velja merkingu sem passar við aðstæður. Dæmin eru ný; þau endurtaka ekki textana í köflunum.

Finndu fyrst viðfangsefnið og síðan orðið. Nafnorð eru sýnd með **en** eða **et** og óákveðinni fleirtölu: **en besked — beskeder**. Lærðu greininn með orðinu. Sum orð eru yfirleitt ekki notuð í fleirtölu í þessari merkingu; þá er ákveðin eintala sýnd í staðinn og greinirinn í sviga, því hann sýnir kynið en er sjaldan notaður. Sagnir eru sýndar með **at**; í dæminu getur sögnin verið beygð. Íslenska skýringin á við það samhengi sem hér er gefið.

Þegar verkefni segir að fyrsta tilraun sé án orðasafns lokarðu því. Skráðu hvaða hjálp þú notaðir.

Í ÞESSUM VIÐAUKA

1. Að finna fólk og skilja skilaboð 46
2. Að velja nám og læra eitthvað nýtt 47
3. Að spyrja um dvöl og verð 47
4. Að komast á leiðarenda 48
5. Að lýsa reynslu og framlagi 48
6. Að skipta verkum og afhenda 49
7. Að kanna misræmi og finna lausn 49

1 Að finna fólk og skilja skilaboð

Danskt uppflettiorð	Íslenska í samhengi	Nýtt danskt dæmi
besked · en besked — beskeder	skilaboð; *en besked* er eintala á dönsku en íslenska orðið *skilaboð* er fleirtöluorð	Jeg sender en besked om den nye indgang.
kontaktperson · en kontaktperson — kontaktpersoner	tengiliður, sá sem hægt er að leita til	Vores kontaktperson hedder Selma.
indgang · en indgang — indgange	inngangur	Den nærmeste indgang ligger bag caféen.
lokale · et lokale — lokaler	stofa eða rými, til dæmis til kennslu	Vi leder efter et lokale med plads til tolv.
fællesrum · et fællesrum — fællesrum	sameiginlegt rými	Der står et stort bord i fællesrummet.
tidspunkt · et tidspunkt — tidspunkter	tímasetning	Kan du foreslå et andet tidspunkt?
aftale · en aftale — aftaler	samkomulag eða ákveðinn fundur eftir samhengi	Vi har en aftale om at mødes ved søen.
ændring · en ændring — ændringer	breyting	Der er en ændring i dagens program.
bekræfte · at bekræfte	staðfesta	Kan du bekræfte, at døren er åben?
i tvivl · at være i tvivl om	vera óviss um; vita ekki alveg	Jeg er i tvivl om, hvilken indgang vi skal bruge.

Taktu eftir: Nafnorðið *et lokale* merkir rými. Í *de lokale butikker* er *lokale* hins vegar lýsingarorð og merkir hér „á staðnum“. Samhengið sýnir hvort orðið er nafnorð eða lýsingarorð. *En aftale* getur verið samkomulag um verk án þess að um fund sé að ræða. Ef einhver segir **Vi har en aftale**, skaltu kanna hvað var ákveðið, við hvern og hvenær.

2 Að velja nám og læra eitthvað nýtt

Danskt uppflettiorð	Íslenska í samhengi	Nýtt danskt dæmi
uddannelse · en uddannelse — uddannelser	menntun eða skipulagt nám; fleirtalan getur átt við mismunandi námsleiðir	På messen kan vi høre om forskellige uddannelser.
kursus · et kursus — kurser	námskeið	Jeg har fundet et kort kursus i fotografi.
værksted · et værksted — værksteder	verkstæði eða vinnustofa; samhengi segir til um starfsemina	På værkstedet laver vi bøger af genbrugspapir.
vejleder · en vejleder — vejledere	leiðbeinandi	En vejleder viser os, hvordan ovnen virker.
makker · en makker — makkere	félagi sem vinnur með þér að verki	Min makker undersøger materialerne.
erfaring · en erfaring — erfaringer	reynsla; *en erfaring* getur verið tiltekin reynsla eða lærdómur, en almenn reynsla er oft án greinis	Jeg har erfaring med at tegne på en tablet.
udstyr · (et) udstyr; ákveðin eintala: udstyret; yfirleitt óteljanlegt hér	búnaður	Vi bruger værkstedets udstyr.
valg · et valg — valg	val eða ákvörðun milli kosta	Jeg vil forklare mit valg.
til rådighed	tiltækt, til afnota	Vi har to symaskiner til rådighed.
foreløbig · foreløbigt, foreløbige	til bráðabirgða; getur breyst	Det er kun et foreløbigt valg.

Gættu að merkingunni: Námskeið er ekki sjálfkrafa heil námsleið. **Jeg har erfaring med …** lýsir reynslu af einhverju; **Jeg har lært, at …** segir hvað þú lærðir. **Foreløbig** merkir að niðurstaða sé ekki endanleg, ekki að hún sé endilega röng. Sjá merkingar í Den Danske Ordbog: uddannelse og foreløbig.

3 Að spyrja um dvöl og verð

Danskt uppflettiorð	Íslenska í samhengi	Nýtt danskt dæmi
værelse · et værelse — værelser	herbergi	Værelset har et skrivebord ved vinduet.
lejlighed · en lejlighed — lejligheder	íbúð í húsnæðislýsingu	Lejligheden har et lille køkken.
ophold · et ophold — ophold	dvöl	Vores ophold varer fire nætter.
nat · en nat — nætter	nótt	Vi bliver en ekstra nat.
køkken · et køkken — køkkener	eldhús	Hvem deler vi køkken med?
nøgle · en nøgle — nøgler	lykill	Hvor skal vi aflevere nøglerne?
pris · en pris — priser	verð	Gælder prisen for hele weekenden?
rengøring · (en) rengøring; ákveðin eintala: rengøringen; yfirleitt óteljanlegt hér	þrif	Er rengøring med i prisen?
inkluderet · inkluderede	innifalið	Sengetøj er inkluderet, men morgenmad koster ekstra.
oveni	til viðbótar	Der kommer et mindre beløb oveni.

Eitt orð, fleiri merkingar: En lejlighed merkir íbúð hér. **Ved lejlighed** getur hins vegar merkt „við tækifæri“. Lestu orðasambandið allt. **Fra 900 kroner** gefur upp byrjunarverð, en staðfestir ekki endanlegt verð fyrir þína dvöl. Den Danske Ordbog: lejlighed.

4 Að komast á leiðarenda

Danskt uppflettiorð	Íslenska í samhengi	Nýtt danskt dæmi
afgang · en afgang — afgange	brottför, einstök ferð á áætlun	Den næste afgang er klokken 16.20.
ankomst · en ankomst — ankomster	koma, komutími eftir samhengi	Skærmen viser togets forventede ankomst.
stoppested · et stoppested — stoppesteder	biðstöð strætisvagns eða sporvagns	Vi venter ved stoppestedet over for bageren.
spor · et spor — spor	braut; í stöðvartilkynningu oft númer brautar	Toget kører fra spor fem.
køreplan · en køreplan — køreplaner	tímatafla, áætlun lesta eða strætisvagna	Er det den nye køreplan?
forsinket · forsinkede	seinn, á eftir áætlun; *bussen er forsinket*: strætó er seinn	Bussen er forsinket på grund af vejarbejde.
aflyst · aflyste	aflýst, fellur niður	Afgangen til Nordhavn er aflyst.
skifte · at skifte	skipta, til dæmis um lest eða strætisvagn	Vi skal skifte bus ved hospitalet.
nå · at nå	ná, komast að eða klára í tæka tíð	Kan vi nå færgen, hvis vi går nu?
regne med · at regne med	gera ráð fyrir; ekki það sama og að vita með vissu	Vi regner med at være fremme ved solnedgang.

Seinkun og niðurfelling: Ferð sem er **forsinket** hefur ekki endilega fallið niður. Ferð sem er **aflyst** fer ekki samkvæmt þeirri áætlun. **At nå bussen** merkir að ná strætó; **at nå at lave opgaven** merkir að hafa tíma til að vinna verkefnið. Komutími farartækis er ekki sjálfkrafa komutími þinn á áfangastað. **Køreplan** vísar hér til tímatöflu samgangna. Um eigin ferðaáætlun geturðu til dæmis sagt **vores plan for rejsen**.

5 Að lýsa reynslu og framlagi

Danskt uppflettiorð	Íslenska í samhengi	Nýtt danskt dæmi
opgave · en opgave — opgaver	verkefni eða verk sem þarf að vinna	Min første opgave var at sortere bøger.
krav · et krav — krav	krafa, skilyrði sem þarf að uppfylla	Er tidligere erfaring et krav?
fordel · en fordel — fordele	kostur, eitthvað sem kemur sér vel	Det er en fordel at kende programmet.
ansøgning · en ansøgning — ansøgninger	umsókn	Jeg skriver en ansøgning til skolens elevværksted.
eksempel · et eksempel — eksempler	dæmi	Kan du give et eksempel fra et skoleprojekt?
bidrage med · at bidrage med	leggja eitthvað af mörkum	Jeg kan bidrage med idéer til plakaten.
tage imod · at tage imod	taka á móti	Jeg tog imod gæster ved en koncert.
prøve · at prøve	prófa eða reyna eftir samhengi	Jeg har prøvet at redigere en kort film.
betjene · at betjene	stjórna búnaði eða afgreiða fólk eftir samhengi	Jeg har ikke lært at betjene printeren endnu.
lære · at lære	læra; getur líka merkt að kenna einhverjum eitthvað	Min makker lærte mig at bruge programmet.

Segðu nákvæmlega hvað þú átt við: Et krav er skilyrði sem þarf að uppfylla; **en fordel** er kostur en ekki sjálfkrafa krafa. **Jeg prøver at åbne filen** getur merkt „ég reyni að opna skrána“ og staðfestir ekki að það takist. **Jeg har prøvet at bruge programmet** segir að þú hafir prófað það, ekki að þú kunnir allt í því. **Lærer** getur verið nútíð sagnarinnar **at lære**: **Jeg lærer dansk** = „Ég læri dönsku.“ Það getur líka verið nafnorð: **en lærer** = „kennari“. Skoðaðu hlutverk orðsins í setningunni.

6 Að skipta verkum og afhenda

Danskt uppflettiorð	Íslenska í samhengi	Nýtt danskt dæmi
frist · en frist — frister	frestur, síðasti tími til að gera eitthvað	Fristen for at vælge et emne er på tirsdag.
fil · en fil — filer	tölvuskrá	Gem filen med et tydeligt navn.
mappe · en mappe — mapper	mappa, á tölvu eða fyrir pappíra	Den nyeste tegning ligger i den fælles mappe.
udkast · et udkast — udkast	drög	Jeg sender et udkast til festens program.
fordele · at fordele	skipta eða úthluta, til dæmis verkum	Vi fordeler opgaverne efter pausen.
tage sig af · at tage sig af	sjá um	Hvem tager sig af mikrofonerne?
overtage · at overtage	taka við verki eða ábyrgð af öðrum	Kan du overtage min opgave i morgen?
aflevere · at aflevere	skila eða afhenda	Vi afleverer den færdige model på onsdag.
godkende · at godkende	samþykkja	Vejlederen skal godkende teksten, før den bliver trykt.
mangle · at mangle	vanta	Jeg mangler målene for at kunne tegne bordet.

Þrjár leiðir til að nota mangle: Jeg mangler en fil = „Mig vantar skrá.“ **Der mangler en fil** = „Það vantar skrá.“ **Jeg mangler at sende filen** = „Ég á eftir að senda skrána.“ Tilbúin skrá er ekki sjálfkrafa yfirfarin eða samþykkt. **Fordele** getur verið fleirtala af **en fordel** (kostir) eða nafnháttur **at fordele** (skipta): **Der er to fordele.** / **Vi skal fordele opgaverne.** Sjá einnig *fordel* í hluta 5.

7 Að kanna misræmi og finna lausn

Danskt uppflettiorð	Íslenska í samhengi	Nýtt danskt dæmi
bestilling · en bestilling — bestillinger	pöntun	Jeg har et spørgsmål til vores bestilling af krus.
bekræftelse · en bekræftelse — bekræftelser	staðfesting	Vi har endnu ikke fået en bekræftelse.
levering · en levering — leveringer	afhending eða sending sem er afhent	Leveringen kom til den anden bygning.
antal · et antal — antal	fjöldi	Antallet af krus stemmer med bestillingen.
løsning · en løsning — løsninger	lausn	Vi leder efter en løsning, som begge grupper kan bruge.
modtage · at modtage	fá, taka við	Vi har modtaget den nye oversigt.
undersøge · at undersøge	kanna, athuga eða rannsaka	Jeg undersøger, hvilken version der er sendt.
ifølge	samkvæmt	Ifølge beskeden er cyklerne klar i morgen.
fremgå · at fremgå af	koma fram í eða af einhverju	Det fremgår ikke af mailen, hvor vi skal hente dem.
eventuelt	hugsanlega, ef það hentar eða reynist nauðsynlegt eftir samhengi	Vi kan eventuelt mødes på biblioteket.

Heimild og fyrirvari: Ifølge beskeden … segir hvaðan upplýsingarnar koma. **Vi undersøger det** segir að málið sé í athugun, ekki að lausn sé fundin. **Eventuelt** opnar möguleika en lofar engu: **Vi kan eventuelt mødes** er ekki samkomulag um fund. Den Danske Ordbog: eventuel.

Notaðu orðið í þínu samhengi: Veldu orð sem þú þarft í næsta verkefni. Lestu dæmið, lokaðu safninu og segðu nýja setningu um aðrar aðstæður. Opnaðu aftur og athugaðu greini, forsetningu og merkingu. Ef þú ert enn óviss skaltu spyrja um alla setninguna, ekki aðeins eitt orð.

VIÐAUKI B Sprogværktøj

Hvað vil ég segja?

Íslenska → danska

B

Byrjaðu á tilganginum: Viltu spyrja, segja frá reynslu, leggja eitthvað til eða staðfesta samkomulag? Hér eru 45 leiðir til að koma slíkri merkingu til skila á dönsku. Danskan notar oft aðra sögn eða setningagerð en íslenskan, svo að orðrétt þýðing dugar sjaldan.

Veldu setningu sem passar við þína stöðu og breyttu upplýsingunum. Bættu ekki við staðreynd bara af því að hún stendur í dæminu. Í **Orð í samhengi** geturðu flett upp dönskum lykilorðum.

Þegar verkefni segir að fyrsta tilraun sé án orðasafns eða fyrirmyndar er þetta safn líka lokað, þótt orðabók sé leyfð. Skráðu hvaða hjálp þú notaðir.

Í ÞESSUM VIÐAUKA

1 Ég þarf að skilja viðmælandann 50
2 Ég vil velja og rökstyðja 51
3 Ég þarf upplýsingar um stað og verð 51
4 Ferðin breytist 52
5 Ég vil lýsa reynslu minni nákvæmlega 52
6 Við þurfum að skipta verkum 53
7 Ég þarf að greina stöðu frá ágiskun 53
8 Eitthvað stemmir ekki 54
9 Ég vil halda samtalinu áfram 54
● Frá hjálp að eigin orðum 54

1 Ég þarf að skilja viðmælandann

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 1: *besked, tidspunkt, i tvivl*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Endurtekning: Ég heyrði ekki allt.	Kan du sige det en gang til?	Biður um endurtekningu án þess að þykjast hafa skilið.
Hægara tal: Ég næ ekki orðunum.	Vil du tale lidt langsommere?	Biður um breyttan talhraða.
Merking: Það er eitt orð sem ég skil ekki.	Hvad betyder »udkast« her?	Spyr um merkingu í þessu samhengi.
Staðfesting skilnings: Ég vil kanna hvort ég hafi skilið rétt.	Mener du, at vi skal vente udenfor?	Endursegir skilning sem spurningu.
Hugsunartími: Ég þarf augnablik áður en ég svara.	Jeg skal lige tænke mig om.	Gefur svigrúm til að hugsa; er ekki höfnun.

B

Þú þarft ekki að biðjast afsökunar í hvert sinn sem þú spyrð. Ef þú skildir aðeins hluta svarsins geturðu afmarkað vandann: **Jeg forstod stedet, men ikke tidspunktet.** Þá veit viðmælandinn hvað þarf að endurtaka.

2 Ég vil velja og rökstyðja

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 2: *uddannelse, valg, foreløbig*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Áhugi: Mig langar að læra ákveðna færni.	Jeg vil gerne lære at reparere en cykel.	Lýsir námsósk; eftir *at* kemur nafnháttur.
Val: Ég kýs einn kost fremur en annan.	Jeg vil helst arbejde i en lille gruppe.	*Helst* sýnir hvað þú kýst.
Ástæða: Ég vil tengja valið við eigin markmið.	Jeg vælger værkstedet, fordi jeg vil prøve noget praktisk.	Tengir val við ástæðu.
Samanburður: Eitt er kostur, annað galli.	Det ene kursus er kortere, men det andet giver mere tid til at øve sig.	Ber saman eftir tilteknu viðmiði.
Bráðabirgðaval: Ég vil bíða eftir upplýsingum áður en ég ákveð mig.	Før jeg beslutter mig, vil jeg gerne vide, hvilket udstyr vi skal bruge.	Heldur valinu opnu og nefnir upplýsingarnar sem vantar.

Ég ætla á ekki alltaf eina danska þýðingu. **Jeg vil gerne …** lýsir ósk. **Jeg har tænkt mig at …** lýsir áformi. **Vi har aftalt at …** segir að samkomulag liggi fyrir. **Jeg skal …** getur líka lýst ákveðnu eða skipulögðu framhaldi: **Jeg skal til tandlæge i morgen.** Það er ekki endilega loforð eins og íslenska „ég skal“. Veldu það sem þú getur staðið við.

3 Ég þarf upplýsingar um stað og verð

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 3: *pris, inkluderet, køkken*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Heildarverð: Ég vil vita hvað allt kostar.	Hvad er den samlede pris for fire nætter?	Afmarkar dvölina og spyr um heildina.
Innifalið: Ég þarf að kanna hvað verðið tekur til.	Er sengetøj med i prisen?	Spyr um einn afmarkaðan lið.
Sameiginleg aðstaða: Ég þarf að vita hverju er deilt.	Deler vi køkken med andre gæster?	Spyr án þess að gera ráð fyrir svari.
Lyklaafhending: Ég þarf stað og tíma.	Hvor og hvornår kan vi hente nøglen?	Biður um bæði atriðin.
Aðgengi: Ég þarf að vita hvort hægt sé að komast inn í íþróttahúsið án stiga.	Kan man komme ind i sportshallen uden at bruge trapper?	Lýsir upplýsingaþörf án þess að gefa upp heilsufar.

Íslenska **má ég?** verður oft **må jeg?** þegar spurt er um leyfi: **Må jeg bruge køkkenet om aftenen? Kan jeg?** getur spurt um möguleika. Ef munurinn skiptir máli skaltu segja skýrt hvort þú spyrjir um leyfi eða möguleika.

4 Ferðin breytist

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 4: *aflyst, skifte, regne med*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Tilkynna breytingu: Ferðinni hefur verið aflýst.	Vores færge er aflyst, så vi undersøger en anden rute.	Lýsir stöðu og næstu aðgerð.
Áætla komu: Ég vil segja hvenær við reiknum með að koma.	Vi regner med at være fremme omkring klokken fire.	Gefur áætlun; *omkring* sýnir að tíminn er áætlaður.
Skipta um farartæki: Ég þarf að vita hvar skipt er.	Hvor skal vi skifte til bussen?	Spyr um tengingu, ekki aðeins endastöð.
Aðgreina komu og undirbúning: Við verðum ekki strax tilbúin.	Vi skal bruge et kvarter til at gøre klar, når vi er kommet frem.	Bætir undirbúningi við ferðina.
Biðja um nýjan tíma: Ég vil breyta samkomulagi.	Er det muligt at flytte vores besøg til senere på dagen?	Setur fram beiðni; breytingin er ekki samþykkt enn.

Ég næ því getur verið **Jeg kan nå det** þegar tími er lykilatriði. Ef þú átt við að þú skiljir, segðu **Jeg forstår det**. Ef þú átt við að þú ráðir við verkefni, getur **Det kan jeg klare** hentað. Merkingin ræður orðavalinu.

5 Ég vil lýsa reynslu minni nákvæmlega

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 5: *prøve, lære, bidrage med* og hluta 2: *erfaring*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Fyrri atburður: Ég vil segja hvað ég gerði sjálf eða sjálfur.	Sidste vinter hjalp jeg med at arrangere en spilleaften.	Staðsetur eigin aðgerð í fortíð.
Reynsla: Ég vil nefna það sem ég hef prófað.	Jeg har prøvet at forklare regler for nye deltagere.	Afmarkar reynslu án almennrar hæfnisfullyrðingar.
Lærdómur: Ég vil sýna hvað reynslan kenndi mér.	Det lærte mig at give én besked ad gangen.	Tengir atburð við lærdóm.
Takmörk: Ég hef ekki reynslu af öllu.	Jeg har ikke brugt det program før, men jeg vil gerne lære det.	Segir heiðarlega frá takmörkum og vilja til að læra.
Framlag: Ég vil tengja reynsluna við verkefnið.	Den erfaring kan jeg bruge, når nye deltagere skal finde deres gruppe.	Útskýrir hvers vegna dæmið skiptir máli.

Ég er góð/góður í … getur verið **Jeg er god til ….** Setningin verður trúverðugri með dæmi um hvað þú gerðir.

6 Við þurfum að skipta verkum

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 6: *tage sig af, fordele, frist*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Ábyrgð: Ég þarf að vita hver sér um verkið.	Hvem tager sig af tilmeldingerne?	Biður um skýran ábyrgðaraðila.
Verkaskipting: Ég legg til skiptingu.	Jeg kan skrive invitationen, hvis du undersøger lokalet.	Setur fram tillögu með skilyrði.
Skilafrestur: Ég þarf skýran tíma.	Hvornår skal den færdige invitation afleveres?	Spyr um skilafrestinn.
Aðstoð: Ég get ekki gert þetta ein eða einn.	Kan du hjælpe mig med at kontrollere navnene?	Tilgreinir verkið sem aðstoðin snýst um.
Samkomulag: Ég vil endurtaka það sem við ákváðum.	Så er vi enige om, at jeg sender invitationen i morgen.	Staðfestir eftir samtal; þarf að passa við það sem báðir samþykktu.

Ég skal gera það getur verið loforð: **Det gør jeg** eða **Jeg skal nok gøre det** eftir samhengi. **Jeg kan gøre det** segir að þú getir gert það, en getur verið aðeins tilboð. Ef ábyrgðin þarf að vera skýr skaltu nefna bæði verk og tíma.

7 Ég þarf að greina stöðu frá ágiskun

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 6: *mangle, godkende* og hluta 7: *ifølge, fremgå*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Lokið verk: Ég vil segja hvað er búið.	Vi har kontrolleret alle navnene.	Lýsir afmörkuðu loknu verki.
Ólokið verk: Eitthvað á enn eftir að gerast.	Invitationen er ikke godkendt endnu.	Heldur samþykki aðgreindu frá tilbúnum drögum.
Vöntun: Ég þarf upplýsingar til að halda áfram.	Jeg mangler adressen for at kunne sende pakken.	Útskýrir bæði hvað vantar og hvers vegna.
Heimild: Ég vil segja hvaðan upplýsingarnar koma.	Ifølge den seneste besked er butikken lukket på mandag.	Vísar til tiltekinnar heimildar.
Óvissa: Ég vil ekki búa til svar.	Det fremgår ikke af teksten, hvem vi skal kontakte.	Segir nákvæmlega hvaða upplýsingar vantar.

Íslenska **ég held að …** getur verið **Jeg tror, at …** þegar um ályktun eða óvissu er að ræða. **Jeg synes, at …** hentar þegar þú lýsir mati eða skoðun: **Jeg synes, at forslaget er tydeligt.** Hvorugt kemur í stað heimildar þegar þú átt að segja hvað gögn staðfesta.

8 Eitthvað stemmir ekki

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 7: *bestilling, modtage, undersøge*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Afmarka erindi: Ég vil segja strax hvað málið snýst um.	Jeg skriver om vores bestilling af gule notesbøger.	Hjálpar viðtakanda að finna rétta málið.
Lýsa misræmi: Ég vil bera saman án þess að ásaka.	Vi bestilte gule notesbøger, men de bøger, vi har modtaget, er røde.	Lýsir athugun; fullyrðir ekki um orsök.
Biðja um könnun: Ég vil fá þetta athugað.	Kan I undersøge, om vi har fået den rigtige levering?	Setur fram afmarkaða spurningu.
Óska eftir svari: Ég þarf að vita hvenær svar kemur.	Hvornår kan vi forvente at høre fra jer?	Spyr um næsta svar án þess að búa til loforð.
Bregðast við lausn: Tillagan gæti gengið með fyrirvara.	Det kan fungere, hvis vi kan hente bøgerne før weekenden.	Samþykki er skilyrt; athuga þarf hvort skilyrðið standist.

Það passar ekki getur merkt fleira en eitt. **Det stemmer ikke med bestillingen** lýsir misræmi við pöntun. **Tidspunktet passer mig ikke** merkir að tíminn henti þér ekki. Nefndu hvað stenst ekki eða hvað hentar ekki svo viðtakandinn þurfi ekki að giska.

9 Ég vil halda samtalinu áfram

Sjá einnig **Orð í samhengi**, hluta 1: *bekræfte, aftale* og hluta 7: *løsning*.

Íslensk samskiptaþörf	Dönsk setning sem má laga að aðstæðum	Hvað gerir setningin?
Önnur tillaga: Ég vil finna fleiri kosti.	Hvad kan vi gøre i stedet?	Opnar fyrir aðra lausn.
Ágreiningur: Ég er ekki sammála einu atriði.	Jeg er enig i målet, men jeg tror, at vi har brug for mere tid.	Aðgreinir sameiginlegt markmið frá ágreiningi.
Nýjar upplýsingar: Ég þarf að breyta fyrri hugmynd.	Med den nye oplysning vil jeg foreslå en anden rækkefølge.	Sýnir hvers vegna tillagan breytist.
Næsta skref: Við þurfum að ákveða hvað gerist núna.	Hvem spørger vi, før vi går videre?	Tengir framhaldið við upplýsingaskref.
Ljúka erindi: Ég vil kveðja kurteislega.	Tak for hjælpen. Venlig hilsen Rikke.	Þakkar fyrir hjálp sem hefur verið veitt og kveður. Ef hjálpin er ókomin má segja *På forhånd tak*.

Frá hjálp að eigin orðum

Veldu samskiptaþörf og lestu dönsku setninguna. Lokaðu síðan safninu og segðu hana með eigin upplýsingum. Félagi svarar með nýju atriði. Hlustaðu og bregstu við því; ekki endurtaka eingöngu setninguna sem þú undirbjóst. Að lokum skráirðu hvaða hjálp þú notaðir og hvaða spurningu þú gætir nú spurt án hjálpar.

VIÐAUKI C Sprogværktøj

Sprog, du kan bruge

Málverkfæri

C

Veldu verkfæri sem hjálpar þér við verkefnið sem þú ert að vinna. Lestu dæmið, gerðu samsvarandi æfingu í **Prøv selv** og notaðu mynstrið í eigin skilaboðum. Þetta er uppflettiefni; þú þarft ekki að kunna það utan að áður en þú talar.

Leslykill: Frumlagið segir hver gerir eitthvað eða um hvern er rætt, t.d. **jeg** eða **gruppen**. Persónubeygða sögnin ber tíð setningarinnar: **skriver**, **skrev**, **har**. Nafnháttur er grunnmynd sagnarinnar, t.d. **skrive**. Í **vi har skrevet** er **har** persónubeygða sögnin. Danskar sagnir beygjast ekki eftir persónu: **jeg skriver, du skriver, vi skriver**.

Í ÞESSUM VIÐAUKA

1 Byrjaðu á því sem skiptir máli 55
2 Spurðu um það sem vantar 56
3 Láttu neitunina segja rétt frá 56
4 Segðu hvenær og hvers vegna það skiptir máli 56
5 Nefndu nákvæmlega hvaða hlut þú átt við 57
6 Biddu um skýringu og staðfestu skilning 58
7 Hafðu skilyrði og óvissu sýnileg 58
8 Staðfestu dag, tíma og upphæð 59

1 Byrjaðu á því sem skiptir máli

Notaðu þegar: þú raðar atburðum eða breytir áherslu í skilaboðum.

Vi tester mikrofonen efter pausen.
Efter pausen tester vi mikrofonen.
Eftir hlé prófum við hljóðnemann.

Í fullyrðandi aðalsetningu kemur persónubeygða sögnin á eftir fyrsta liðnum. Þetta er kallað **V2**: sögnin er annar liður, ekki endilega annað orð. **Efter pausen** eru tvö orð en einn liður. Ef frumlagið stendur ekki fremst kemur það á eftir sögninni. Íslenskan hefur sömu röð: **Eftir hlé | prófum | við**.

Sætningsbygning · Lestu frá vinstri til hægri. Ein röð er ein setning. Strik merkir að frumlagið standi þegar í fyrsta dálki.

Første led · fyrsti liður	Bøjet verbum · sögn	Subjekt · frumlag ef það er ekki fremst	Resten · framhald
Vi	tester	—	mikrofonen efter pausen.
Efter pausen	tester	vi	mikrofonen.
Efter pausen	kan	vi	teste mikrofonen.

Í síðustu röðinni er **kan** persónubeygða sögnin; **teste** stendur í nafnhætti aftar í setningunni. Fyrstu tvær setningarnar segja frá sömu athöfn; sú þriðja segir að hún sé möguleg.

Prófaðu: segðu síðustu setninguna með **I morgen** í stað **Efter pausen**. Gerðu svo æfingu 1 í **Prøv selv**.

C

2 Spurðu um það sem vantar

Notaðu þegar: þú þarft að spyrja um tíma, stað eða manneskju, eða fá já- eða nei-svar.

> I bruger printeren. → Bruger I printeren?
>
> Hvornår bruger I printeren?
>
> Hvem bruger printeren?

Í já/nei-spurningu kemur persónubeygða sögnin fyrst. Með **hvornår** eða **hvor** kemur spurnarorðið fyrst og síðan sögn og frumlag: **Hvor står printeren?** Í **Hvem bruger printeren?** er **hvem** sjálft frumlagið, svo að **I** bætist ekki við.

Bein spurning og spurning inni í annarri setningu hafa ekki sömu orðaröð:

> Hvornår åbner værkstedet?
>
> Ved du, hvornår værkstedet åbner?
>
> Veistu hvenær verkstæðið opnar?

Í seinni setningunni er **hvornår værkstedet åbner** aukasetning: frumlagið stendur á undan sögninni. **Ved du, om værkstedet er åbent?** spyr hvort það sé opið; **om** kynnir óbeina já/nei-spurningu. Berðu líka saman **Hvem bruger printeren?** og **Ved du, hvem der bruger printeren?** Í óbeinu spurningunni kemur **der** á eftir **hvem** þegar spurt er hver geri eitthvað.

Prófaðu: ákveddu fyrst hvort þig vantar að vita *hvenær*, *hvar* eða *hvort*. Veldu síðan spurnarorðið.

3 Láttu neitunina segja rétt frá

Notaðu þegar: eitthvað er ekki komið, þú veist ekki svarið eða þú skýrir ástæðu.

> Jeg har ikke læst beskeden.
>
> Jeg spørger, fordi jeg ikke har læst beskeden.
>
> Ég spyr vegna þess að ég hef ekki lesið skilaboðin.

Í aðalsetningunni kemur **ikke** á eftir **har**. Í aukasetningunni með **fordi** stendur það milli frumlags og persónubeygðrar sagnar: **jeg | ikke | har**. Í íslenska dæminu stendur **ekki** á eftir sögninni: **ég hef ekki lesið**. Sama danska röð gildir eftir **hvis**, **at** og **om**: **hvis vi ikke når bussen**, **at hun ikke kommer**.

Fordi kynnir ástæðu. **Derfor** vísar til hennar í nýrri aðalsetningu:

> Jeg har ikke læst beskeden. Derfor spørger jeg.

Taktu líka eftir því hverju er neitað. **Jeg ved ikke, om hun kommer** segir að ég viti ekki hvort hún komi. **Jeg ved, at hun ikke kommer** segir að ég viti að hún komi ekki. Óvissa og neitun eru ekki það sama.

Prófaðu: undirstrikaðu það sem er óvíst eða neitað áður en þú miðlar setningunni á íslensku.

4 Segðu hvenær og hvers vegna það skiptir máli

Notaðu þegar: þú segir frá reynslu, atburði eða stöðu verks.

Tid og betydning · Form, dæmi, merking. Lestu hverja röð frá vinstri til hægri og berðu svo saman síðustu tvær.

Form	Eksempel · sýnidæmi	Betydning · hvað er í forgrunni hér?
Nutid · nútíð	Jeg læser beskeden nu.	Það sem ég geri núna.
Nutid · nútíð	Jeg læser beskeden efter frokost.	Áætlun; tímaliðurinn sýnir að hún er fram undan.
Datid · þátíð	I går læste jeg beskeden.	Atburður á afmörkuðum tíma í fortíð.
Førnutid · núliðin tíð	Jeg har læst beskeden, så jeg kender planen.	Fyrri athöfn sem skiptir máli núna.

Dæmi: Þú vilt segja að skráin sé farin og viðtakandinn geti skoðað hana núna: **Jeg har sendt filen. Kan du åbne den?** Ef þú segir frá því sem gerðist í gær í réttri röð: **I går sendte jeg filen. Derefter ringede jeg.**

Núliðin tíð getur lýst reynslu án þess að segja hvenær: **Jeg har prøvet programmet før.** Hún getur líka lýst ástandi sem hófst áður og stendur enn: **Jeg har boet her i to måneder og bor her stadig.** Orð eins og **i dag** ráða ekki tíðinni ein og sér: **Jeg har arbejdet meget i dag** dregur saman daginn til þessa; **Jeg arbejdede på biblioteket i dag** segir frá vinnu sem er lokið.

Flestar sagnir mynda núliðna tíð með **har**, en sumar með **er**: **Vi er kommet frem** merkir að við séum komin. Lærðu myndirnar saman og flettu ókunnri sögn upp.

Nafnháttur	Nútíð	Þátíð	Núliðin tíð í dæmum okkar
læse	læser	læste	har læst
sende	sender	sendte	har sendt
skrive	skriver	skrev	har skrevet
komme	kommer	kom	er kommet

Prófaðu: veldu merkinguna fyrst. Ertu að segja frá liðnum atburði eða tengja fyrri athöfn við stöðuna núna?

5 Nefndu nákvæmlega hvaða hlut þú átt við

Notaðu þegar: þú biður um hlut eða lýsir rými, skrá eða búnaði.

Vi har et nyt skilt. Det nye skilt står ved døren.
Við erum með nýtt skilti. Nýja skiltið stendur við dyrnar.

Lærðu nafnorð með **en** eða **et**. Íslenska kynið segir ekki til um það danska: **et vindue** er hvorugkyns en **gluggi** karlkyns. Ákveðinn greinir er venjulega skeytt aftan við nafnorðið: **en stol → stolen**, **et skilt → skiltet**. Með lýsingarorði kemur **den/det/de** í staðinn á undan og nafnorðið er án greinis: **den nye stol**, **det nye skilt**, **de nye skilte**. Ekki skrifa *det nye skiltet*.

En, et eller flere? · Lestu eina orðafjölskyldu í einu. Fyrst eitt óákveðið, síðan fleiri og loks ákveðið.

Ental, ubestemt · eintala, óákveðin	Flertal, ubestemt · fleirtala, óákveðin	Bestemt med adjektiv · ákveðin
en ny stol	nye stole	den nye stol / de nye stole
et nyt skilt	nye skilte	det nye skilt / de nye skilte
et lille rum	små rum	det lille rum / de små rum

Lille → små er óregluleg; fleirtalan er ekki alltaf mynduð á sama hátt. Með eignarfornafni er enginn greinir: **min nye stol**, **mit nye skilt**, ekki *min nye stolen*.

Prófaðu: segðu hvort þú biður um eitthvert nýtt skilti eða ákveðna nýja skiltið. Veldu síðan formið.

6 Biddu um skýringu og staðfestu skilning

Notaðu þegar: þú heyrðir ekki, skildir ekki eða veist ekki hvað orð eins og *den* vísar til.

A

Kan du flytte den før pausen?

B

Mener du lampen eller stolen? Og hvornår begynder pausen?

A

Lampen. Pausen begynder klokken elleve.

B

Så flytter jeg lampen inden klokken elleve.

B spyr um hlut og tíma áður en samkomulag er staðfest. **Ja** eitt og sér hefði ekki sýnt að bæði ættu við sama hlutinn.

Þú þarft að …	Þú getur sagt …
heyra aftur	Kan du gentage det sidste?
fá önnur orð	Kan du forklare, hvad du mener med »kladde«?
afmarka beiðni	Mener du den første eller den anden side?
óska eftir aðgerð	Kan du sende den rettede side inden klokken to?
staðfesta skilning	Så sender jeg kun den rettede side. Er det rigtigt?

Kan du …? , **Vil du …?** og **Kunne du …?** eru kurteisar beiðnir; fleiri orð gera beiðni ekki kurteisari. **Skal jeg sende siden?** spyr hvort ég eigi að senda hana. **Kan du sende siden?** biður þig að senda hana.

Prófaðu: nefndu það sem vantar í stað þess að biðja um að allt sé endurtekið.

7 Hafðu skilyrði og óvissu sýnileg

Notaðu þegar: þú leggur til lausn sem veltur á svari eða möguleika.

Hvis lokalet ikke er ledigt, spørger vi efter et andet.
Ef stofan er ekki laus spyrjum við um aðra.

Hvis setur skilyrði. Dæmið segir hvorki að stofan sé laus né að hún sé upptekin. Inni í aukasetningunni kemur **ikke** á undan **er**. Öll hvis-setningin er fyrsti liður aðalsetningarinnar og því kemur **spørger vi** á eftir henni.

Orðalag	Hvað má miðla áfram?
Vi kan måske låne en projektor.	Hugsanlega má fá skjávarpa að láni.
Vi regner med at få svar i morgen.	Við gerum ráð fyrir svari á morgun.
Vi har fået bekræftet, at vi kan låne projektoren.	Við höfum fengið staðfest að við getum fengið skjávarpann að láni.
Vi vil gerne låne projektoren.	Okkur langar að fá skjávarpann að láni.

Ikke bekræftet merkir ekki að beiðni hafi verið hafnað. **Hvis** setur skilyrði; **når** á við um það sem gerist örugglega eða aftur og aftur: **Når jeg er i tvivl, spørger jeg.** Veldu ekki **når** bara af því að atburðurinn er fram undan.

Prófaðu: finndu hvað þarf að gerast áður en tillagan þín getur orðið að samkomulagi.

8 Staðfestu dag, tíma og upphæð

Notaðu þegar: ein tala getur breytt því sem viðtakandinn gerir.

> Vi mødes den 9. april klokken halv fem om eftermiddagen.
>
> Så er det den 9. april klokken 16.30. Er det rigtigt?

Halv fem er hálffimm, eins og á íslensku. **Kvart i fem** er korter í fimm (16.45) og **kvart over fem** korter yfir fimm (17.15). Ef samhengið sýnir ekki hvort átt er við fyrir eða eftir hádegi skaltu spyrja; staðfesting með 24 stunda klukku hjálpar.

Í danskri dagsetningu kemur dagurinn á undan mánuðinum: **9.4.2027 = 9. april 2027**. Alþjóðlega röðin **2027-04-09** er líka notuð. Skrifaðu mánuðinn með bókstöfum ef talnaröðin gæti valdið misskilningi. **Den 9. april** er lesið *den niende april* og **den 21. september** *den enogtyvende september*.

Prisen er 275,50 DKK pr. person for hele dagen.
Fyrir tvo: 2 × 275,50 DKK = 551 DKK fyrir allan daginn.

Pr. person segir fyrir hvern verðið gildir; **for hele dagen** fyrir hvaða tímabil. **275,50 DKK** eru 275 krónur og 50 aurar. **1.250 DKK** eru eitt þúsund tvö hundruð og fimmtíu krónur; punkturinn aðgreinir þúsundir, eins og á íslensku. **Fra 275 DKK** er lægsta verð, ekki staðfest heildarverð. **Inklusive** merkir innifalið; **ekstra** merkir til viðbótar.

Om tyve minutter merkir eftir tuttugu mínútur, talið frá núna: **Vi starter om tyve minutter. Efter tyve minutter** vísar oftast til tíma sem leið í frásögn: **Efter tyve minutter gik vi hjem. I tyve minutter** merkir í tuttugu mínútur: **Oplægget varer i tyve minutter.** Berðu líka saman **om søndagen** (á sunnudögum) og **på søndag** (næsta sunnudag).

Prófaðu: staðfestu bæði töluna og eininguna. Eru þetta krónur á mann, fyrir hópinn eða á klukkustund?

VIÐAUKI D Sprogværktøj

Prøv selv

Æfðu og notaðu

D

Hver æfing fylgir samsvarandi verkfæri í **Málverkfærum**. Gerðu fyrst atriði 1–4, skoðaðu svo dæmið í verkfærinu aftur og leiðréttu eitt svar. Að lokum vinnurðu **Nýjar aðstæður** með eigin orðum.

Þú mátt nota orðabók og lesa dæmin aftur; skráðu hjálpina. Í munnlegu æfingunum skiptist þið á að spyrja og svara. Í næstu kennslustund skaltu prófa eina setningu eftir minni með nýjum hlut eða tíma.

Í ÞESSUM VIÐAUKA

1. Fyrsti liður og sögn 60
2. Rétt spurning fyrir rétta eyðu 60
3. Hvað vitum við ekki? 60
4. Atburður, reynsla eða staða núna? 61
5. Hvaða hlutur? 61
6. Skilningur áður en þú samþykkir 61
7. Fyrirvari sem helst í þýðingu 61
8. Talan og einingin 62

1 Fyrsti liður og sögn

1. Byrjaðu á **På torsdag**: *Vi åbner værkstedet på torsdag.*
2. Byrjaðu á **Efter mødet**: *Jeg kan hente kassen efter mødet.*
3. Lagaðu orðaröðina: *I næste uge vi besøger lydstudiet.*
4. DA→IS: Segðu íslenskum félaga hvað *Før frokost sender vi invitationen* merkir. Tíminn þarf að koma fram.

Nýjar aðstæður · IS→DA og samtal. Hópur raðar bókum eftir hlé og telur kassana áður en dagurinn er á enda. Segðu dönskum félaga frá áætluninni í tveimur setningum og hafðu tímann fremst í að minnsta kosti annarri. Félaginn velur aðra athöfnina og spyr hvenær hún fari fram. Svaraðu án þess að lesa allt upp aftur.

2 Rétt spurning fyrir rétta eyðu

1. Gerðu já/nei-spurningu: *Du har nøglen.*
2. Spurðu hvenær við eigum að skila stólnum. Notaðu **Hvornår** og **skal**.
3. Þú veist ekki hver prentar miðana. Skrifaðu spurningu sem byrjar á **Hvem**.
4. Settu spurninguna inn í kurteisa beiðni um upplýsingar: *Hvor ligger salen?* → *Ved du, …?*

Nýjar aðstæður · IS→DA og DA→IS. Íslenskur félagi vill vita hvort hjólaverkstæðið sé opið á sunnudögum og hvar maður skráir sig. Skrifaðu tvær danskar spurningar fyrir hann. Starfsmaður verkstæðisins svarar: **Vi har åbent om søndagen, men tilmeldingen foregår på skolen.** Miðlaðu svarinu á íslensku; bættu engu við, t.d. opnunartíma.

3 Hvað vitum við ekki?

1. Settu **ikke** í setninguna: *Jeg har fundet opladeren.*
2. Tengdu með **fordi**: *Vi spørger. Vi kender ikke adressen.*
3. Byrjaðu seinni setninguna á **derfor**: *Jeg har ikke en cykel. Jeg tager bussen.*
4. DA→IS: Útskýrðu muninn á *Jeg ved ikke, om de har sendt brevet* og *Jeg ved, at de ikke har sendt brevet* fyrir félaga sem bíður eftir bréfi.

Nýjar aðstæður · IS→DA og samtal. Þú veist ekki hvort leiðbeinandinn hafi fengið myndirnar þínar. Segðu leiðbeinandanum það á dönsku og spurðu svo beint. Félaginn leikur leiðbeinandann, svarar **ja** eða **nej** og bætir við eigin skýringu. Segðu íslenskum félaga sem heyrði ekki samtalið hvað er nú vitað og hverju skýringin bætir við.

4 Atburður, reynsla eða staða núna?

1. Segðu frá gærdeginum með **skrive**: *I går _____ jeg en kort anmeldelse.*
2. Niðurstaðan skiptir máli núna: *Vi _____ allerede _____ invitationen, så modtageren kan læse den.* Notaðu **sende** í núliðinni tíð.
3. Veldu rétt form og útskýrðu á íslensku: *Deltagerne har / er kommet frem til museet.*
4. DA→IS: Berðu saman *Jeg har været med i læseklubben i et år* og *Jeg var med i læseklubben i et år*. Í hvorri setningunni er líklegra að þátttakan standi enn? Miðlaðu báðum til íslensks félaga og nefndu spurningu sem gæti staðfest það.

Nýjar aðstæður · IS→DA og samtal. Hanna sá um skráningu í bókaklúbb í fyrra. Hún hefur prófað að skrifa stuttar umsagnir en aldrei stýrt umræðum. Hún kemur á morgun. Kynntu hana á dönsku í þremur eða fjórum setningum. Félaginn spyr: **Hvad gjorde hun sidste år?** Svaraðu og segðu svo hvað hún hefur ekki prófað.

5 Hvaða hlutur?

1. Fylltu inn rétt form af **ny**: *en _____ lampe · et _____ bord · to _____ borde.*
2. Skrifaðu með ákveðnum greini aftan við: *en lampe → _____; et vindue → _____.*
3. Lagaðu: *Kan du åbne det store vinduet?*
4. Notaðu **lille/små**: *et _____ bord · to _____ borde.* Miðlaðu báðum orðasamböndunum á íslensku.

Nýjar aðstæður · IS→DA og samtal. Biddu félaga á dönsku að sækja nýja stólinn og setja nýja skiltið við gluggann. Félaginn bendir á hlut í ímynduðu herbergi og spyr hvort þetta sé rétti hluturinn. Staðfestu eða leiðréttu. Segðu síðan íslenskum félaga sem heyrði ekki samtalið um hvað var beðið.

6 Skilningur áður en þú samþykkir

1. Þú heyrðir ekki síðustu orðin. Biddu um það á dönsku að þau verði endurtekin.
2. Þú heyrðir *Send den nye version* en veist ekki hvort átt er við myndina eða textann. Spurðu nákvæmrar spurningar.
3. Breyttu *Forklar ordet!* í kurteisa beiðni um að orðið **udkast** sé útskýrt.
4. DA→IS: Hver á að panta miðana í *Vil du bestille billetterne?* og hver í *Skal jeg bestille billetterne?*

Nýjar aðstæður · samtal og IS→DA. A biður B á dönsku að færa „þetta“ áður en æfingin byrjar. B spyr um hvaða hlut og hvenær. A velur **en lampe** eða **en stol** og tímann **15.20** eða **15.40** án þess að skrifa samtalið. B staðfestir hlut og tíma með eigin orðum. Skiptið svo um hlutverk með öðrum hlut og tíma.

7 Fyrirvari sem helst í þýðingu

1. Raðaðu á eftir upphafinu: *Hvis bussen ikke kommer, …* **vi / ringer / til skolen**.
2. DA→IS: Miðlaðu *Vi regner med at kunne låne kameraet, men det er ikke bekræftet.* Gerðu væntinguna ekki að loforði.
3. Skrifaðu á dönsku: „Ef herbergið er laust getum við unnið þar.“
4. Einu upplýsingarnar eru: *Jeg undersøger, om vi kan ændre tiden.* Má segja á íslensku „Tímanum hefur verið breytt“? Skrifaðu nákvæma íslenska setningu í staðinn.

Nýjar aðstæður · IS→DA og samtal. Hópur vill æfa í sal en veit ekki hvort hann er laus. Ef salurinn er upptekinn vill hópurinn spyrja um annað rými. Segðu dönskum tengilið frá óskinni og varaleiðinni og spurðu um salinn. Félaginn svarar **Det ved jeg ikke endnu**. Svaraðu þannig að óvissan haldist; ekki staðfesta bókun.

8 Talan og einingin

1. Skrifaðu með 24 stunda klukku; allt er eftir hádegi: **halv seks · kvart i fire · kvart over to**.
2. Skrifaðu **6.8.2027** (dönsk röð) með mánuðinn á dönsku. Skrifaðu sömu dagsetningu í alþjóðlegri röð.
3. Verð: *85,50 DKK pr. person for to timer*. Hvað kostar það fyrir tvo þátttakendur í tvo tíma? Skrifaðu eina danska setningu með heildarverði og einingu. Reiknivél er leyfð.
4. DA→IS: *Vi begynder om ti minutter. Oplægget varer i tyve minutter.* Miðlaðu hvenær byrjað er og hve lengi framsagan stendur.

Nýjar aðstæður · IS→DA og samtal. Auglýsing segir **fra 300 DKK for en gruppe**. Í íslenskum hópi eru þrír þátttakendur sem vilja bóka 21. september kl. 15.45. Skrifaðu dönsk skilaboð með óskadegi, tíma og fjölda og spurðu um heildarverð fyrir hópinn. Þú ert að biðja um upplýsingar, ekki að staðfesta bókun. Félaginn les dag, tíma og fjölda til baka; leiðréttu ef þarf.

VIÐAUKI E Sprogværktøj

Hlustun

Auðkenni og hjálp

E

Hvert hlustunarverkefni hefur auðkenni svo að þú og kennarinn finnið rétt efni. Kennarinn les handritið eða spilar upptöku.

Í ÞESSUM VIÐAUKA

- Finndu rétt efni 63
- Fyrir, á meðan og eftir 63
- Spyrðu skýrt 63

Finndu rétt efni

Kafli	Hlustun í æfingu	Nýtt efni sem kennari leggur fyrir síðar
1 · En ny hverdag	S1-C01-A01	S1-C01-A02
2 · Hvad vil jeg lære?	S1-C02-A01	S1-C02-A02
3 · Et sted at bo	S1-C03-A01	S1-C03-A02
4 · På vej, når planen ændrer sig	S1-C04-A01a og S1-C04-A01b	S1-C04-A02
5 · Det kan jeg bidrage med	S1-C05-A01	S1-C05-A02
6 · Vi løser opgaven sammen	S1-C06-A01	S1-C06-A02
7 · Når noget ikke passer	S1-C07-A01	S1-C07-A02
8 · Klar til næste skridt	S1-C08-A01	S1-C08-A02

Í kafla 4 eru A01a og A01b tveir hlutar sömu hlustunar.

Fyrir, á meðan og eftir

1. **Fyrir hlustun:** Lestu spurninguna. Áttu að finna aðalatriðið eða ákveðnar upplýsingar? Hafðu töfluna eða blaðið tilbúið.
2. **Á meðan:** Skráðu lykilorð sem þú heyrir. Settu spurningarmerki við það sem þú ert óviss um. Fylltu ekki í eyður með því sem þér finnst líklegt.
3. **Eftir:** Geymdu fyrsta svarið. Ef þú hlustar aftur, lest afrit eða færð aðra hjálp skaltu skrá það. Þá sést hvað þú gerðir sjálf/sjálfur og hvað hjálpaði.

Kennarinn ákveður hvenær afrit er sýnt. Að lesa afrit styður námið, en það er annað en að skilja talað mál án texta.

Spyrðu skýrt

Danska	Íslensk merking
Kan du gentage det sidste?	Geturðu endurtekið það síðasta?
Kan du sige det en gang til?	Geturðu sagt þetta aftur?
Jeg hørte tidspunktet, men ikke stedet.	Ég heyrði tímann en ekki staðinn.
Jeg er ikke sikker på, at jeg har forstået det.	Ég er ekki viss um að ég hafi skilið þetta.

Í samtali er best að biðja um nákvæmlega þá skýringu sem vantar. Markmiðið er að skilja og geta brugðist við, ekki að fela óvissu.